

brat

Francišek

5

Letnik XVII (CXXVIII) • september 2007

ceña 1,40 €

**MOLITVENO ŽIVLJENJE
HIŠA UPANJA
† BR. ANDREJ BOŽIČ
TABORI POKRAJINSKIH BRATSTEV
SVETOVNO SREČANJE FRAME
S FRANČIŠKOM KOT TUJCI IN POPOTNIKI**

Leto Svetega pisma

Vem za tvoja dela,
za tvojo ljubezen,
za tvojo vero,
za tvoje služenje
in za tvojo stanoovitnost.
(Raz 2,19)

Kazalo

Franciškovna duhovnost

- 4 Žena izpred 800 let
- 8 Molitveno življenje
- 9 Življenje sv. Elizabete

Naša evangelizacija

- 12 »Hiša upanja«
- 13 Nočno bedenje

Iz naših družin

- 14 Pismo sestram klarisam za praznik sv. Klare 2007
- 16 Ob smrti br. Andreja Božiča OFM Cap
- 16 P. Mihael, hvala za tvoje delo
- 17 Dan province OFM

FSR

- 18 »Sveta Elizabeta - živeta Božja beseda«
- 19 Molitev za generalni kapitelj Frančiškovega svetnega reda
- 19 Madžarska – November 2008
- 20 Pokrajinski tabor FSR Maribor
- 21 Krajevno bratstvo FSR Brezje

Mladi Frančišku

- 22 Iz življenja do evangelija in od evangelija v življenje
- 24 Frančišek na Frančiškovem taboru
- 25 Mladi na Frančiškovi poti
- 26 S Frančiškom kot tujci in popotniki

RAZVEDRILLO

- 28 Nagradne šarade

Pravičnost in mir

- 29 Sveti Frančišek skozi oči muslimanske zgodovinarke
- 30 »Človeška družina: skupnost miru«
- 30 Papež poziva k boju proti korupciji

Korenine in sadovi

- 31 Življenje sv. Frančiška

Sveta dežela

- 33 S kolesi od Vilenske Marije do Gore križev
- 39 S »fičkom« v Sveto deželo
- 43 Občni zbor 2007
- 45 Ob robu Irske!
- 46 Darovi za Sveto deželo
- 47 Napovednik

Naslovna slika

»Vem za tvoja dela, za tvojo ljubezen, za tvojo vero, za tvoje služenje in za tvojo stanovitnost« (Raz 2,19).

Sveta Elizabeta Ogrska je s svojo življenjsko držo čudovito izpolnila te svetopisemske besede:

Revija brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Frančiškanska prokuratura v Ljubljani, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.

Člani uredniškega odbora: br. Janez Papa OFM (glavni in odgovorni urednik), br. Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost), br. Peter Skoberne FSR (naslovnica), br. Krizostom Komar OFM in s. Romana Kocjančič FMM (Naša evangelizacija), br. Metod in s. Mateja Trajbarič (FSR), br. Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo), br. Igor Pigac in s. Urška Purg (Mladi Frančišku), br. Stane Zore OFM (Pravičnost in mir), br. Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige), br. Peter Lavrih OFM (Sveta dežela). Lektorira: Vera Lamut. Oprema: Aleš Porenta. Oblikovanje in priprava: Salve d.o.o., Ljubljana. Tisk: Povše, Povšetova 36a, Ljubljana.

Naslov uredništva: Ul. Vita Kraigherja 2, 2000 Maribor; tel.: 02/22 85 113 ali 041 778 456; e-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks: 02/22 85 112. Rokopisov in slik ne vračamo.

Cena: 1,40 €. **Letna naročnina:** 8.40 €. **Za tujino:** 16,80 €.

TRR SI56-2420-0900-4439-992 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor; pri plačilu se sklicujte na 00 700-07.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj vam da svoj mir!

Vsi pravijo, da je oktober Marijin mesec, saj obhajamo Rožnovensko Mater Božjo in ves mesec še posebno molimo rožni venec. Ampak tudi september je poln Marijinih praznikov: rojstvo Device Marije, Marijino ime, Žalostna Mati Božja, ...

Sredi tega marijanskega praznovanja pa obhajamo praznik našega blaženega očeta sv. Frančiška. Ravno letos mineva 800 let, odkar se je znašel pred podobo Križanega pri sv. Damijanu. In izpred nje je odšel drugačen.

Gospod, kaj hočeš, da storim?

Pojdi in popravi mojo Cerkev!

In je šel. Popravljaj je cerkvice v bližini: sv. Damijan, sv. Peter, sv. Marija Angelska, ...

Toda vedno znova se je vračal k podobi Križanega in še bolj goreče molil:

*O Vzvišeni in veličastni Bog,
razsvetli temine mojega srca.
Daj mi pravo vero, trdno upanje
in popolno ljubezen,
razumnost in spoznanje,
o Gospod,
da se bom držal tvoje svete in
resnične zapovedi. Amen.*

Pokleknil je pred Gospoda, da bi mogel spoznati samega sebe, da bi mogel razdajati samega sebe. In v tem je postal magnet za mnoge: Bernarda, Klaro, Elizabeto, ...

Vsi ti so se brezmejno razdajali za druge v odpovedi lastnini, imenu, slavi, časti, volji, ...

Zato so nam tako kot sv. Frančišek v zgled in spodbudo na naši življenjski poti. Na poti iskanja miru, ki ga daje Kristus. Samo tako lahko razumemo Frančiškov pozdrav, ki pomirja, njegov pogled, ki opogumlja slabotne. Bil je nemočen in je močan, bil je ubog in je

bogat. Prežetost s Kristusom je tisto, kar »dela« svetnike.

In to je tudi naša naloga. Vsak dan bolj postajati svet. Odpovedati se svetu, da bi postali sveti! Tudi danes je Cerkev potrebna prenove in novih Frančiškov, Klar in Elizabet, ki bodo pripomogli k večji in boljši prepoznavnosti v svetu.

Zato, predragi bralci in bralke, vstopimo v branje te številke *Brata Frančiška* polni zaupanja in miru. Naj nas vsebina duhovno napoji in razvedri, da bomo tudi danes znali biti svetle Kristusove podobe. Tako kot je sv. Frančišek! ■

Mir in vse dobro!

br. Janez Papa

Žena izpred 800 let

Govor br. Metoda Benedika na taboru pokrajinskega bratstva Ljubljana na Viču

O sv. Elizabeti je bilo letos že veliko povedano v našem slovenskem prostoru, od obširne reportaže v »Družini« o njenem življenju in poteku praznovanja v Slovenj Gradcu, kjer je prva njej posvečena cerkev, pa na Nemškem v Turingiji, potem na predavanju pri frančiškanih v Kamniku marca meseca, do načrta vzgoje, ki izhaja v »bratu Frančišku«, in pisma vrhovnih predstojnikov Frančiškovih redov »Verovali smo ljubezni«.

Eden od življenjepisov sv. Frančiška ima naslov »Frančišek, prerok za naš čas« in ta naslov želi poudariti tiste temeljne Frančiškove značilnosti, ki so v vsakem vsak času aktualne, prav v vsakem času! In lahko bi rekli, da to velja tudi za našo svetnico sv. Elizabeto, ki je s značilnimi potezami svojega življenja gotovo v vsakem času aktualna: ljubezen, dobrot, velikodušnost, usmiljenje, čut za bližnjega – to so kvalitete, ki so vedno potrebne in sodobne in nikoli ne zastarajo.

Elizabeta je žena izpred 800 let, žena visokega srednjega veka, tako kakor sv. Frančišek, in ko se ju spominjamo, nam stopa pred oči tisto obdobje, o katerem tolikokrat lahko slišite frazo, ki jo ponavljajo, ne da bi se zavedali, kaj sploh govorijo: **mračni** srednji vek! Tam je vse čudno, mračno, zamegljeno, zastrto, slabo, križarski pohodi, inkvizicija, negativne stvari, ki so že vnaprej obsojene, in potem se zraven nalaga še vse tisto, kar se nam zdi slabo. Pa je bil vendar ta čas čisto drugačen in pravim, da je srednji vek mračen za tistega, ki ga ne pozna, ker je mrak v njegovi glavi. Srednji vek je naravnost sijajen čas, kot je lahko vsako drugo obdobje. Spomnimo se, da prav v tem času nastajajo prve univerze: Oxford, Cambridge, Sorbona v Parizu, Bologna, Padova. Začenja

se silovit razvoj znanosti, matematike, fizike, astronomije, statike, arhitekture itd., čeprav je vedno znova slišati kako je Cerkev »zatirala« znanost. Iz tistega časa imamo mnoge spomenike, ki jih danes ves svet občuduje, tiste slovite gotske katedrale, ob katerih se človek sprašuje, kdo in kako je to zmož, kakšen je bil človekov **um**? In potem imamo razumnike tistega časa: sv. Tomaž Akvinski, sv. Bonaventura in še mnogi drugi učenjaki in sijajne osebnosti. Rad bi namreč poudaril, da je bil to čas, ki je bil izredno razgiban, izredno dejaven in izredno bogat.

Tudi na Slovenskem imamo prav iz tistega časa znane redovne ustanove, kot so Stična, kartuzijanske Žiče, Jurklošter in druge, pa tudi bogastvo duha in kulture. Potem Frančiškovi manjši bratje, ki so še v času sv. Frančiška in v naslednjih nekaj desetletjih že v vseh slovenskih mestih, v Gorici, Trstu, Celju, Ljubljani, Mariboru. In iz tega časa, ki je tako sijajen, ki ga tako na poseben način zaznamuje Frančišek, prav iz tega časa je tudi sv. Elizabeta.

Rečemo ji sv. Elizabeta Ogrska, ker je bila hči madžarskega kralja Štefana in po tistih značilnih navadah srednjega veka so ravnali tudi z njo. Ko je bila stara štiri leta, so jo zaročili s turinškim mejnim grofom in so jo

tudi tja odpeljali in na Nemškem vzgojili. Ko je bila stara 16 let, se je poročila in je možu potem rodila tri otroke: Hermana, Zofijo in Gertrudo. Torej značilna usoda hčere visoke družbe tedanjega časa. Elizabeta je bila stara komaj 20 let, ko je že postala vdova, vendar bi lahko rekli, da je bila ta mlada žena po telesu zelo krhka, po duhu pa izredno močna. Zanimivo, da je sloviti pridigar iz kapucinskega reda Janez Svetokriški leta 1696 objavil drugi zvezek svojih pridig in tam tudi takole opisoval sv. Elizabeto:

»Sv. Elizabeta je ponoči tihoma s postelje vstajala in dolgo časa je molila, potem je pa tem bolnim inu potrebnim streгла in vsem je svojo milost izkazala inu je špetalarjem tolikanj dobrega storila.«

Mlada vdova je po moževi smrti vse svoje misli posvetila križanemu Gospodu in vse svoje moči človeku. Gotovo je pomembno, da se je v tuji deželi, kamor so jo odvedli kot majhno deklenco, slišal tudi glas o sv. Frančišku iz Assisija in da so tudi tja že prispeli njegovi Manjši bratje. Tako se je na veliki petek po moževi smrti odrekla vsemu svetnemu blišču in se posvetila najbolj revnim in zapuščenim. In po štirih letih trdega dela, zaradi katerega se je razširil glas o njej, da je tolažnica ubogih in okrepčevalka lačnih, je dozorela. Umrła je leta 1231, samo pet let za svojim vzornikom. Sv. Frančišek je umrl leta 1226 in dve leti kasneje, leta 1228, ga je papež Gregor IX. že razglasil za svetnika in tudi Elizabeto je samo štiri leta po njeni smrti, leta 1235, isti papež tudi razglasil za svetnico. Tako se je ta mlada vdova pri 20 letih, močna žena, uvrstila med tiste velike osebnosti, ki so oblikovale evropskega človeka. S svojimi dejanji in načinom življenja je bila premnogim vzor bogoljubja in človekoljubja, kar gre pri njej vzporedno, saj izhajata drugo iz drugega. Običajno jo upodabljajo, kako streže bolnim in lačnim, in treba je poudariti, da to njeno človekoljubje izvira iz njene neprestane povezanosti z Bogom, iz njene ljubezni do Boga.

Tako so jo kot svojo zavetnico najprej začele častiti Frančiškove tretjerednice, pa tudi

številne druge dobredelne kongregacije, ki so delovale po zgledu sv. Elizabete v širšem evropskem prostoru, pa tudi na Slovenskem. Našim prednikom jo je kot priprošnjico bolnih, ubogih, zavetnico vseh, ki trpijo, in tistih, ki trpečim pomagajo, predstavil in na poseben način priporočil njen sloviti sorodnik Bertold II., ki je bil oglejski patriarh v prvi polovici 13. stoletja in je kot škof vodil in imel na skrbi vse slovensko ozemlje južno od Drave. Bil je izredno prizadeven in po njegovi zaslugi so se takrat naselile nove redovne skupnosti in ustanovljene nekatere nove župnije. Zelo značilno je, kako je spodbujal čaščenje Matere Božje in prav iz tega časa so ohranjene najstarejše upodobitve Matere Božje: znana krakovska Marija iz Trnovega, kip Matere Božje iz Velesovega in v Solčavi. Bertold II. je bil stric sv. Elizabete in prav on je svoji sveti nečakinji v Slovenj Gradcu sezidal cerkev in jo mesec dni pred svojo smrtjo leta 1251 posvetil; in to je prva cerkev, ki je posvečena sv. Elizabeti. Poskrbel je tudi, da so po vsem oglejskem patriarhatu zelo slovesno obhajali praznik sv. Elizabete, in od takrat, od leta 1251, je sv. Elizabeta veljala za našo svetnico, ljudje so jo preprosto imeli za svojo. Petdeset let pozneje, okrog leta 1300, je bila sezidana cerkev v Ljubnem ob Savinji, kasneje še tri podružne: v Polhovem Gradcu, pri Postojni, Pohorje pri Cirkulanah. Zelo pomenljivo je to, da so sv. Elizabeto predvsem častili kot zavetnico in priprošnjico bolnih in trpečih ter tistih, ki bolnikom strežejo, torej v bolnišnici. Ljubljana je tako imela svoj »mestni špital«, kot so temu rekli, tam, kjer danes stoji Kresija, in zraven je bila seveda tudi špitalska cerkev, posvečena sv. Elizabeti. Leta 1608 je škof Hren posvetil kapucinsko cerkev v Ljubljani na Kongresnem trgu in vgradil relikvije sv. Elizabete v Marijin oltar, kar zopet kaže, da niso pozabili na čaščenje sv. Elizabete. Redno pa so v vseh bolnišnicah in zavetiščih za ostarele ter seveda v vseh cerkvah Frančiških redov gojili čaščenje sv. Elizabete.

Ko sem pripravljaval to gradivo, sem v Frančiškovi kapeli naše samostanske cerkve v Škofji

Loki opazoval podobo svetnikov, ki so zbrani ob sv. Frančišku. Kako pomenljivo je, da sta prav ob njem levo in desno zavetnika tretjega reda sv. Ludvik in sv. Elizabeta, ne pa njegovi bratje frančiškani, kapucini in minoriti.

V Oznanilih sem zasledil, da so imeli razne pobožnosti pred njenim praznikom: štiridnevne duhovne vaje za tretjerednike, na njen god 17. novembra ob 6. uri zjutraj je bila sv. maša v špitalski cerkvi ob podobi sv. Elizabete. Po prvi svetovni vojni, od leta 1917-1946, so delovale v Ljubljani tudi »Elizabetine konference«, ki so jih ustanovile razne ljubljanske dame, kot današnji Karitas, ki so se potem razširile po vsej deželi.

Sedaj bi pa rad spomnil še na nekatere misli, ki so jih ob 800. letnici rojstva sv. Elizabete predstavili v pismu »Verovali smo ljubezni« vrhovni predstojniki vseh Frančiškovih redov 17. novembra 2006.

Začnejo z mislijo, da jo FSR časti kot svojo zavetnico in vsi Frančiškovi redovi jo uvrščajo med svoje junake. Papež Benedikt XVI. nas je v programski okrožnici svojega pontifikata »Bog je ljubezen« spomnil, da je kristjanova temeljna opredelitev vsebovana v besedah: »Verovali smo Božji ljubezni«. Želimo si, da bi našo vero utrdilo jubilejno srečanje s sv. Elizabeto, ki je globoko verovala v to Božjo ljubezen.

V življenju sv. Elizabete se kažejo drže, ki dobesedno odsevajo evangelij Jezusa Kristusa:

- priznanje absolutnega Božjega gospostva, za sv. Elizabeto je Bog **vse**, začetek in konec, tako kot pravi knjiga Razodetja: Alfa in Omega;
- zahteva, da se odpovemo vsemu in postanemo majhni kot otroci, da bi vstopili v Očetovo kraljestvo;
- izpolnitev nove zapovedi **ljubezni** do konca, do zadnjih posledic; tako da sama nase pozabi do te mere, da postane **bližnja vsem** potrebnim, da odkrije Jezusovo navzočnost v ubogih, odrinjenih iz družbe, lačnih in bolnih (tako kot smo slišali danes v evangeliju: »Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste MENI storili«

Mt 25,40). Razsipava vso energijo svojega življenja, da živi in postane glasnica Božjega usmiljenja, Božje ljubezni in dobrote.

Elizabeta je po pristnem Frančiškovem načinu življenja radikalno hodila za Kristusom, ki je bil bogat, pa je postal **ubog**. Odklonila je videz in hlepenje sveta, blišč dvora, lagodnost, bogastvo in razkošne obleke. Odšla je iz svojega gradu in v svojo **šotor** postavila med odrinjenimi in med tistimi, ki jih je življenje raniilo, da bi jim služila. Bila je prva kanonizirana frančiškanska svetnica (samo nekaj let za sv. Frančiškom), ki se je skovala v evangeljski kovačnici sv. Frančiška.

Kot je že bilo rečeno, se je leta 1221 pri štirinajstih letih poročila z Ludvikom IV., turinškim deželnim grofom in knezom, ki je umrl za kugo tik pred križarskim pohodom v Sveto deželo leta 1227, ko ji je bilo komaj dvajset let, še preden je rodila Gertrudo, tretjega otroka. Ludvik in Elizabeta sta odraščala skupaj, vendar zakonskih odnosov med njima niso zaznamovali samo politični razlogi ali spodobnost, temveč pristna zakonska in bratska ljubezen. Bila je vzorna žena in mati, najplemenitejša oseba vsega cesarstva. Vedela je, da se mora vsa posvetiti Ludviku, vendar je že čutila klic »drugega ženina«: **Hodi za menoj!**

Iz te ljubezni na dve strani pa je vendarle izviralo globoko veselje in polno zadovoljstvo, ne pa navzkrižje notranje razdeljenosti. Bog je bil najvišja in brezpogojna vrednota, ki je hranila njeno ljubezen do moža, otrok in do ubogih. Ko je umrl soprog, je umrla tudi princesa in se je rodila sestra spokornica; ko je potem odšla z gradu Wartburg, je bil njen odgovor na osamljenost in zapuščenost hvalnica »Te Deum«, ki jo je dala zapeti v frančiškanski kapeli, na veliki petek 24. marca 1228 pa je v tej kapeli položila roke na oltar in izpovedala javno zaobljubo in kot zunanje znamenje je sprejela »sivo obleko manjših bratov.«

Elizabetino kratko življenje je bogato z ljubeznivim služenjem, z veseljem in trpljenjem. Kot križana je živela v družbi, ki ji je pripadala, in med tistimi, ki niso poznali usmiljenja. Dan za dnev, uro za uro je uboga med ubogimi

živela in uveljavljala Božje usmiljenje v reki trpljenja in bede, ki jo je obdajala. V nesrečnih je videla Kristusa in to ji je dajalo moč, da je naraven odpor premagala do te mere, da je poljubljala gnojne rane gobavcev.

V zgodovini Cerkve se svetost predstavlja kot norost križa. In Elizabetina norost je sijajna. V njenem življenju v enkratni lepoti žari krepost ljubezni. Njena oseba je pesem ljubezni, sestavljena iz služenja in odpovedi ter namenjena sejanju dobrega. Evangelij je živela na preprost način duhovno in materialno. Nič zapisanega ni zapustila, uresničila pa je program, ki ga je predložil Jezus v evangeliju:

- »Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil« (Mr 8,35).
- »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj« (Mr 8,34).
- »Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih. Nato pridi in hodi za menoj« (Mt 19,21).
- »Kdor ima rajši očeta ali mater kakor mene, ni mene vreden; in kdor ima rajši sina ali hčer kakor mene, ni mene vreden« (Mt 10,37).

Elizabetina ognjevitota notranja moč je izvirala iz njenega odnosa z Bogom. Vse izhaja iz te povezanosti, poslušnosti, odprtosti Bogu, zato je vzela Božjo besedo dobesedno zares. Nenehno zavedanje Gospodove navzočnosti

je bilo vrec njene moči, veselja in predanosti ubogim. V globini njene duše je bilo kraljestvo miru. V nadlogah, samoti in bolečini je v resnici živela popolno veselje, ki ga je učil Franciššek.

»Ljudi moramo osrečevati« je govorila deklam-sestram. Skozi to življenje je šla Elizabeta kot svetel zvezdni utrinek in znanilka upanja. V tolikih dušah je razžarila luč. Žalostnim srcem je prinašala veselje. Nihče ne more prešteti solza, ki jih je obrisala, ran ki jih je obvezala, in ljubezni, ki jo je znala prebuditi.

Francišškov tretji red, tako regularni kot svetni, sta se namenila poživiti spomin na zavetnico ob 800. obletnici njenega rojstva in jo želita ponuditi kot luč in vzor evangeljske zavzetosti. Francišškova družina želi počastiti prvo ženo, ki je v hoji za Kristusom v skladu s Franciškovim »načinom življenja« dosegla svetost. Njenega rojstva, njene enkratne osebnosti in rahločutnosti se spominjamo zato, da bi prek spoznanja in občudovanja tudi mi postali orodja miru in se naučili vlivati balzam na rane odrinjenih našega časa, počlovečevati svoje okolje in obrisati kako solzo. Razlivajmo srčno dobroto tja, kjer primanjkuje Očetovega usmiljenja. Njen zgled in priprošnja bosta osvetljevala našo pot k Očetu, ki je vir vsake ljubezni; ki je Dobro, vse Dobro, najvišje Dobro; ki je spokojnost in veselje. ■

br. Metod Benedik OFM Cap

(po zvočnem zapisu zapisala s. Danica Požeg, neavtoriz.)

Molitveno življenje Emanuela De Nunzio, nekdanja generalna ministra FSR

Vse od potrditve Pavlovega Vodila so teme, ki so povezane s "pogumnimi pobudami" pri pospeševanju pravičnosti, zlasti pa na področju javnega življenja (št. 15 Vodila FSR), dobivale vedno večji pomen in nujnost v vzgojnem procesu članov FSR, pa tudi v pozornosti bratstev na vseh ravneh. Nobenega izpopolnjevalnega tečaja ni bilo, nobenega vzgojnega besedila, nobenega zasedanja ali kapitlja, kjer ta vprašanja ne bi imela glavnega, če ne kar izključnega mesta. To je bilo morda potrebno v nekem obdobju, v katerem so Franciškove svetnemu redu skušali dati nekakšen sunek, da bi izšel iz zastoja, ki se je vlekel že predolgo in je zatemnil karitativno dinamiko začetka ter vnemo socialnih pobud spokornih bratov in sester. Ta zastoj je na mnogih krajih "getiziral" bratstva in jih spremenil v pobožne in sterilne skupine, ki so se ukvarjale same s seboj.

Sprašujem se, če se sedaj ne nagibamo v nasprotno skrajnost. Sprašujem se, če tudi FSR ni krenil po poti, po kateri danes hodi toliko kristjanov, ki so prepričani, da zavzetost za človeka izčrpa tudi njihovo dolžnost do Boga. Sveti oče Benedikt XVI. neutrudno svari pred takim ravnanjem, ki je "začetek neke vrste opravičenja po delih". In nadaljuje: "Človek opraviči samega sebe in svet, v katerem uresničuje to, kar se zdi seveda potrebno, vendar mu manjkata notranja luč in duša vsega" (7. novembra 2006 – Nagovor švicarskim škofom). Sveti oče izraža prepričanje, da se mora "središčnost Boga" kazati v vsem našem razmišljanju in delovanju. Vera odločno gleda proti Bogu in nas spodbuja, da se proti njemu napotimo tudi po delih. V nasprotnem primeru dela zelo lahko zapadejo aktivizmu in postanejo prazna.

Danes je tudi velika nevarnost, in to zelo sleparska, da bi na določen način presojali tudi molitev: skoraj kot da bi bila molitev pripomoček za izhod iz bolečine, žalosti in življenjskega napora. V pogledu na to sveto dejanje, v katerem se izraža krstna vez, je veliko dvoumnega ali vsaj omejenega. Kakor da bi krščansko molitev lahko poistovetili z mentalno higieno, avtogenim treningom ali s sproščevalno metodo za izhod iz vsakdanjega stresa v tako zapleteni družbi, kakršna je naša.

Kako naj se izognemo tem tveganjem? V evangeliju Jezus svojim učencem da zgled molitve, ki spremlja vsak trenutek njegovega poslanstva, in jih spominja, da je potrebno "vedno moliti in se ne naveličati". Vabi jih, naj ne bodo zaskrbljeni, da bi motili ali nadlegovali Očeta, ko bi "dan in noč klicali k njemu". Povzemajoč Učiteljev nauk tudi sv. Pavel priporoča Tesaloničanom: "Neprenehoma molite. V vsem se zahvaljujte: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas" (1 Tes 5,17-18).

Veliki cerkveni očetja Vzhoda in Zahoda in duhovni učitelji vseh časov so skušali pojasniti potrebo po stalni molitvi. Kaj to pomeni? Kako je mogoče stalno moliti? Rešitev problema stalne, neprekinjene molitve daje Origen: "Brez premora moli tisti, ki molitev združi z nujnimi deli in dela z molitvijo. Samo tako imamo lahko zapoved molitve brez premora za uresničljivo." Ta rešitev vodi k življenju v nekem molitvenem stanju. Molitveno življenje postane običajno razpoloženje človeka, neodvisno od del, ki jih opravlja.

Molitve je imela v celotnem življenju sv. Franciška odločilno vlogo. Pretrese nas njegovo veliko zaupanje v najvišjega, vsemogočnega, dobrega Gospoda. Francišek ne razvija nauka o molitvi in ne metode, ki bi učila, kako moliti. Njegova molitev, ki jo navdihuje Sveto pismo, izhaja iz srca pod vplivom Svetega Duha. Francišek, ki je napolnjen z ljubeznijo do Jezusa, "nosi Jezusa v srcu, Jezusa na ustnicah, Jezusa v rokah, Jezusa v vseh ostalih udih" (FF 552). Sklicujoč se na evangelij pogosto spodbuja brate, naj obrnejo srce k Bogu, ker je središče človeka, središče njegovih odločitev: v srcu

prebiva ali satan ali Bog s svojo besedo. Ljudje so vse življenje izpostavljeni nevarnosti, da "takoj pride hudobni duh in odnese, kar je bilo vsejano v njihova srca, da ne bi verovali in ne bi bili rešeni" (FF 58). Za Franciška je torej molitev veliko več kot premišljevanje o Bogu ali zaporedje besed. Nasprotno, molitev pomeni ljubeče se zadrževati pri Bogu, je trajna zveza z njim.

Po sledi našega serafskega očeta naše Vodilo (št. 6) odreja: "Kakor je bil Jezus resnični častilec Očeta, tako tudi (člani FSR) iz molitve in premišljevanja naredijo središče svojega bitja in svojega delovanja." Ne moremo se imeti za člane FSR, če se srečujemo enkrat na mesec ali vsakih štirinajst dni ali celo vsak teden. Ta srečanja služijo življenju bratstva in rasti čuta pripadnosti redu, če pa hočemo biti pristni sinovi in hčere sv. Franciška, se moramo naučiti vedno moliti in se ne naveličati. Za člane FSR je zapoved nenehne molitve vsebina čl. 14.5 GK: "Pravi častilci lahko Očeta častijo in molijo kjer koli in kadar koli; vendarle bratje in sestre skušajo najti trenutke tišine in zbranosti, ki jih posvetijo izključno molitvi."

Molitev je naravno okolje, v katerem se učimo izpopolnjevati, posvečevati in očiščevati svojo vest, ki jo pogosto raztresa na tisoče

stvari in jo duši plehkost vsakdanjosti. Molitev je edini način, da "poslušamo glas Duha", da sprejmemo in ljubimo trpljenje na splošno in zlasti bolezen. Tertulijan pravi: "Krščanska molitev ... ne daje imunosti pred bolečino, tistemu pa, ki trpi, da krepost trdnega in potrpežljivega prenašanja, z vero v nagrado poveča sposobnost duše in pokaže veliko vrednost bolečine, sprejete v Božjem imenu."

Svojega dela ne moremo dobro opravljati, če nismo prej, med njim in po njem molili. Nenehna molitev je vaja, da se po "mistiki vsakdanjega" (Karl Rahner), h kateri so poklicani vsi kristjani, na poseben način pa laiki, naučimo okušati večnost v času. Samo po mistiki vsakdanjega postanemo pripravljeni videti tudi vzvišenejši možnosti življenja: čase junaškega žrtvovanja (kadar so nam podarjeni), smrtne preizkušnje, blaženo velikodušnost, sveto norost in končno prehod, v katerem bo umrla naša smrt, ki je smrt v Kristusovi smrti. Kako bi mogli biti pripravljeni na te vzvišene čase, ki si jih ne more nihče priskrbeti sam in ki prihajajo po nekem nedoumljivem načrtu, če ne bi ostajali budni in kolikor je mogoče izpolnjevali vsakdanjega življenja? ■

Pripravil br. Stane Zore OFM

Načrt vzgoje za osemstoletnico sv. Elizabete Ogrske (1207-2007)

Prvo leto

Življenje sv. Elizabete

Osmi mesec Vdovstvo

Elizabetin mož se je odločil, da bo s cesarjem Friderikom II. sodeloval v križarski vojni za osvoboditev Svete dežele izpod muslimanov. Meseca junija 1227 se je podal na pot proti jugu, da bi se v Italiji vkrcal na ladjo. Elizabeta ga je na konju spremljala do meja njegovega ozemlja, ker se je tako težko ločila od njega. Pričakovala je njunega tretjega otroka, ki naj bi bil rojen tri mesece pozneje.

Ludvik je bil v Otrantu v Italiji in je čakal na vkrcanje za Sveto deželo, ko je epidemija kuge zajela tabor križarjev. Umrl je 11. septembra 1227. Vest o tem je Elizabeta dobila kmalu po rojstvu njune tretje hčerke Gertrude. Ko je dobila vest o smrti svojega moža, pravijo, da je vzkliknila: "Mrtev je, mrtev je, svet in njegove radosti pa so odslej mrtve zame!"

Nekaj mesecev kasneje, ko so truplo njenega moža pripeljali iz Italije, je svojo izgubo že spre-

jela kot Božjo voljo, kot žrtev. S pretresljivimi besedami je molila: "Gospod, zahvaljujem se ti, da si me tako usmiljeno potolažil s temi kostmi mojega moža, kar sem si tako želela. Moja ljubezen do njega je bila velika. Ti veš, da sprejemam žrtev mojega moža in mene same za osvoboditev Svete dežele. Če bi ga spet lahko dobila, bi zanj dala vse, kar imam, in bi šla za vedno z njim prosit vbogajme. A če bi bilo to proti tvoji volji, te kličem za pričo, da ne bi dala niti enega samega lasu, da bi odkupila njegovo življenje. In sedaj njega in sebe priporočam tvoji milosti. Zgodi se tvoja volja."

Elizabeta je verjela, da moramo svoje žrtve Bogu darovati iz srca, in iz vsega srca je rekla: "Dajte Gospodu, kar imate, in storite to z veseljem." Na drugačen način je ponovila Jobove besede: "Gospod je dal, Gospod je vzel, naj bo hvaljeno ime Gospodovo" (Job 1,21).

Evangelij: *Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo (Mt 5,4).*

Deveti mesec

Elizabeto napodijo z dvora

Elizabete niso pustili dolgo same z njeno bolečino. Njeno življenje je bilo namreč kmalu nasilno skaljeno. Isentruda je v postopku kanonizacije pričala: "Po smrti moža so nekateri njegovi vazali Elizabeto napodili z gradu in z vseh njenih posesti."

Razlog za tako ravnanje ni bil nikoli povsem pojasnjen, vendar je bil zelo verjetno posledica tega, da je Elizabeta pred tem javno odklonila, da bi uživala hrano, ki so jo uradniki odvzeli kmetom njenega moža; obtožila jih je tudi kraje in podkupljivosti. Njena dejanja pa so na veliko kritizirali na dvoru in med turinškim plemstvom. Za časa moževega življenja je Elizabeta uporabljala dohodke, ki so izhajali z zemlje, ki ji jo je dal v dar njen mož, da bi zase priskrbela hrano. Po njegovi smrti so se morda nekateri od teh uradnikov odločili, da bodo Elizabeti preprečili, da bi uporabljala tak zaupen dar. Možno je, da je bil v to spletko vpleten tudi njen svak Henrik, te-

daj v imenu Elizabete in njenega sina Ludvika, ki mu je bilo pet let, regent Turingije.

Zgodovinarji se ne morejo sporazumeti, kako so Elizabeta fizično pregnali z gradu. Nekateri izgon razlagajo kot moralno obveznost, po kateri je sedaj, ko ni imela dohodkov s svojih posesti in bi bila prisiljena oskruniti svojo vest, ko bi jedla prepovedane jedi, morala zapustiti grad. Vendar se zdi, da prva razlaga bolje ustreza prvotnim virom.

Ko je odšla z gradu, je Elizabeta prvo noč preživela v bajti, v kateri so bili prašiči. Morda ji iz strahu pred dvornimi dostojanstveniki ni nihče dal zatočišča zanjo in za njene otroke. Zdi se, da je kasneje le našla neko revno bivališče. Trpela je zaradi pomanjkanja, žalitev, preganjanja tistih, ki so pripadali istemu družbenemu razredu kot ona, vendar se ni vdala sovražnim čustvom. Prihodnost je bila zanjo negotova in bala se je je, vendar je zaupala v Boga.

Neka revna ženska, ki ji je nekoč dala miloščino, jo je porinila v blato, ona pa se je samo nasmehnila in oprala svojo obleko. V tem času je imela videnje Kristusa, ki se ji je prikazal in jo povabil, naj hodi za njim. Odgovorila je: "Gospod, ti torej hočeš ostati z mano in jaz hočem ostati s tabo. Nočem se ločiti od tebe."

Duhovni premislek:

Elizabeta je sledila Jezusovemu zgledu pri vračanju dobrega za hudo: "Vam pa, ki poslušate, pravim: Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tistim, ki vas sovražijo. Blagoslavlajte tiste, ki vas preklinjajo, in molite za tiste, ki grdo ravnaajo z vami" (Lk 6,27-28).

Elizabeto je izkušnja trpljenja približala Kristusu in njegovemu trpljenju. Osebnostno izkustvo revščine jo je vodilo, da je bolj razumela uboštvo kot popolno odvisnost od Boga in od drugih.

Evangelij: *Blagor tistim, ki so zaradi pravičnosti preganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo (Mt 5,10).* ■

Pripravil br. Stane Zore OFM

Dobro jutro

*Sonce reče: »Dobro jutro!
Oprosti, ker sem vate butno!
Rad bi te zbudil
in ti novega veselja vlil.
Pred tabo je nov dan,
ne bodi več zaspan.
Prav počasi se pretegni,
roke, noge raztegni.
Obraz nasmej
in mi poljubček dej.
Živi danes zame,
naj te ljubezen prevzame.
Ne boj se je darovati
in v njej za vedno ostati.*

p. Robert Bahčič

»Hiša upanja«

Pariz se počasi prebuja v nov dan. Pred samostanom sester Frančiškank Marijinih Misijonark v 14. okrožju je zbranih 9 mladih. S s. Gosio in s. Caroline se odpravljajo na tabor v Bosno, natančneje v Odžak. Cilj: doživeti humanitarno izkušnjo v duhu svetega Frančiška.

V tem malem kraju na severu Bosne sta dve mladi ženi, muslimanka Samira in katoličanka Ivanka, sklenili, da bosta skupaj s starši oseb s posebnimi potrebami delali za spravo in služili malim v »Kuči nade«. Hiša upanja je dnevni center, v katerem se vsak dan zbere okrog 10 oseb s posebnimi potrebami. Drugi, ki jih je v okolici še približno sto, nimajo možnosti prevoza do Kuče nade. Zato je skupina prostovoljcev vsak dan naredila okrog 150 kilometrov in po vasicah okoli Odžaka obiskala ter do dnevnega centra pripeljala še kakih 30 oseb.

Skupini mladih iz Francije so se v Ljubljani pridružile še tri prostovoljke iz Slovenije, v Odžaku pa nekaj mladih domačinov. Vsi skupaj so z »gobavci« današnjega časa preživeli deset dni: deset dni skupnega življenja, smeha, plesa in zabave, pa tudi globokega osebnega deljenja, molitve in tišine. Tule je nekaj njihovih pričevanj ...

Enora, 20 let: Imam izkušnjo dela z osebami s posebnimi potrebami, vendar je bil to moj prvi tabor v tujini. Razmere v Odžaku so zelo drugačne od tega, kar živim v Franciji. Prek te izkušnje sem zrasla v veri. Našla sem veliko odgovorov na vprašanja, ki si jih že dolgo postavljam. Veliko sem prejela: od tistih, ki so bili okoli mene, od skupine, od oseb s posebnimi potrebami in od prebivalcev Bosne. Zame je to en korak več na moji poti k Bogu, v mojem iskanju zaupanja vase! Mednarodna skupnost, v kateri smo živeli, mi je bila neizmerno všeč. Življenje v taki skupnosti ni vedno enostavno, je pa zelo bogato in me je zares veliko naučilo. To izkušnjo skrbno hranim v svojem srcu!

Véronique, 28 let: Zame je to prva izkušnja te vrste. Presenetili so me življenjski pogoji teh ljudi, ki so tako zelo drugačni od mojih. Ta izkušnja je v meni vzbudila željo, da bi znala

vedno bolj videti druge, da bi pozabljala nase, se odpirala vsemu, kar se dogaja okrog mene. To je bila velika lekcija, kako živeti z drugimi, pa naj bodo še tako drugačni od mene.

Najlepši trenutek sem preživela s Čamilo. Skupaj z njeno mamo smo risali in edina možna komunikacija je bila prek te preproste deklice s posebnimi potrebami, ki zna nekaj besed nemško. Ko sem kaj rekla, je Čamila to prevedla svoji mami. Res je bilo čudovito! Še lepše pa je bilo to, da smo si največ povedali s pogledi in preprostimi kretnjami. Želim si ponovno oditi tja ...

Marie-Amelie, 30 let: Tabor v Bosni je bila moja prva izkušnja v tujini. Vrnila sem se več kot srečna! Vsa moja osebna srečanja so bila lepa, tako tista z domačini Odžaka, kot tudi sprejem sester na Mirju in v Bosni. Najlepše, kar lahko doživiš, je, ko se ti nekdo nasmehne! Tisto, kar mi je bilo najtežje, pa je bil obisk psihiatrične bolnišnice. Bila sem zares šokirana nad razmerami, a tudi ganjena zaradi tistih, ki se trudijo delati dobro, čeprav je stanje strašljivo. Mislim, da bom potrebovala kar nekaj časa, da vse doživeto malo »prebavim«.

Guillaume, 20 let: To je bil moj drugi tabor v Bosni. Vsakič ga doživim kot močno prelomnico in na življenje gledam z drugimi očmi. Ena stvar je, ki je bolj močna kot vse – to je prijateljstvo, ki zraste med nami in ki presega vse razlike. Tisto, kar me včasih boli, je brezbržnost nekaterih ljudi do malih in ubogih. Meni pa je njihov pogled nekaj najlepšega ... V njihovih očeh je toliko veselja in to mi veliko pomeni!

Tanja, 23 let: Za tabor sem izvedela preko s. Cirile. Priprava je bila kratka in jedrnata. Všeč mi je bila spontanost, prepuščanje trenutku ... Moj najlepši spomin je prav gotovo obisk pri Iliji, fantu, ki zelo težko, skoraj nerazumljivo govori. A besede sploh niso bile potrebne. Veliko je

povedal že s svojim nasmehom, mimiko, navdušenjem. Doživela in odkrila sem veliko novega, nevsakdanjega: živeti drug z drugim, se sprejemati v vsem ..., tega se učim. Enkratna izkušnja! Hvaležna sem, da sem lahko bila zraven.

Anne-Marie, 74 let, in Jean-Marie, 72 let: Nekaj podobnega sva doživela na nekem taboru v Bruslju, vendar je bila izkušnja Bosne brez dvoma edinstvena! Najbolj naju je nagovoril pogum prebivalcev, ki so toliko pretrpeli, a imajo vseeno tolikšno željo po tem, da si ponovno zgradijo svoja mesta in domove in si ustvarijo normalno življenje. Kar sva iz te izkušnje lepega potegnila zase, je to, da bi bila bolj blizu drugim in da bi jim služila po svojih močeh, da bi bila blizu Jezusu in postala Njegov obraz v najinem okolju.

Marion, 20 let: Tabor v Bosni sem odkrila prek interneta. Sledili sta dve pripravljani srečanja. Priznam, da si nisem vzela časa, da bi se osebno pripravila. Sicer sem že bila na podobnem taboru v Romuniji, vendar sem v Bosni prvič delala z osebami s posebnimi potrebami. Bila sem pretresena nad razmerami, tudi sledi vojne so še vedno opazne. Ta tabor me je spremenil. Imeli smo veliko časa za duhovno poglobljanje in veliko sem premišljevala o sebi, zelo globoko ... Bog ima odslej v mojem življenju pomembno mesto. Doživela sem ga tako preko molitve in samote kot seveda prek stika z »malimi«. Toliko veselja sem doživela ob vsem tem!

Ta zadnji stavek pričevanja mlade Marion gotovo velja za vso skupino, ki se je udeležila tabora v Odžaku. Utrujeni od vsega doživitega so se ob vrnitvi spet ustavili pri sestrah na Mirju. Njihovi obrazi so žareli, ko so kazali fotografije in ko so pripovedovali, kako so v malih stvareh odkrili veliko veselje, veliko ljubezen, velik mir ..., kako so ob »malih« odkrivali neizmerno veličino Boga! ■

s. Ana Slivka FMM

Nočno bedenje

Celo noč iz nedelje na ponedeljek smo bili v slavljenju Boga: vsi župnijski zbori so sodelovali. To je bilo nekaj prečudovitega. Na trenutke so vsi prisotni (polovica župnijske cerkve) plesali, skakali, bili v nekakšni zamaknjenosti, še zlasti ko je pel zbor v jeziku ditamari ... Vsi so pritekli pred oltar in plesali. Nekaj neverjetnega!!! Nemogoče opisati in nemogoče razumeti. Ko smo po polnoči klicali Sv. Duha, so zopet pripravili nekatere pesmi tako močne, da so ljudje bili popolnoma iz sebe. Videti, kako to naši Afričani doživljajo: čisto spontano in naravno – to je res nekaj milostnega. Bogu sem se zahvaljeval za dar misijonskega poklica. Tega v Sloveniji ne bi mogel nikoli doživeti ... Tudi sam sem doživljal nekaj trenutkov izredno močno, močno v smislu skupnostnega doživljanja Božje prisotnosti. Običajno doživljam Božjo moč in prisotnost v tišini, v moči misli, Besede, notranjega tihega doživetja; tokrat pa sem Njegovo prisotnost doživel v moči občestvenega slavljenja ... Vse bedenje so vodili laiki: peli, organizirali, vse – moja naloga je bila biti z njimi, jih blagoslovljati in pripraviti eno od dveh predavanj.

Zjutraj ob 6h smo končali bedenje s skupno sv. mašo. Čeprav so bili vsi telesno utrujeni, je vladalo neko sveto razpoloženje, ki je vse prekipevalo v veselju.

Tik pred jutranjo sv. mašo smo bili eno uro v popolni tišini v adoraciji Najsvetejšega. V enem od predavanj jim je kristjan Avguštin govoril o adoraciji: kako jo živeti. Čutilo se je, da so vsi bili dobro pripravljani na adoracijo, saj so vedeli, kako jo živeti, na kaj biti pozoren in katere nevarnosti morajo odstraniti med adoracijo.

Verjetno je v Sloveniji v tem trenutku vroče. Nam trenutno primanjkuje vročine, saj imamo pravo deževno dobo, torej pogost dež in nižje temperature, le okoli 25 stopinj.

Najlepše pozdrave v ljubezenski povezanosti, okrepljeni z vero in molitvijo. ■

p. Pepi Lebreht OFM

Pismo sestram klarisam za praznik sv. Klare 2007

Spoštovane in drage sestre klarise v Nazarjah in Dolnicah pri Ljubljani,

vsako leto vam v svojem imenu in v imenu sobratov naše Slovenske frančiškanske province sv. Križa za praznik sv. matere Klare Asiške napišem nekaj misli v znamenje naše hvaležnosti in spoštovanja, da nas in naše delo spremljate z molitvijo in dajete veselo pričevanje življenja v duhu sv. Frančiška in sv. Klare. Dobro se zavedamo, da je sv. Frančišek navdihujoči vir naše skupne poklicanosti, sv. Klara pa v svoji zvestobi zagotavlja nadaljevanje Frančiškovega prvotnega načrta življenja. Lepo je zapisal generalni minister p. Giacomo Bini leta 2002 v pismu Klara Asiška – hvalnica Gospodu, da je »danes ena od nalog sester sv. Klare ta, da nam pomagajo ponovno najti harmonijo frančiškovo-klariških vrednot, zastonjskost in lepoto našega življenja brez zahtev po učinkovitosti.«

Frančiškova in Klarina evangeljska pot sta med seboj tako soodvisni, da ni mogoče imeti Frančiška za brata, če nimamo Klare za sestro. Polagoma in vztrajno raste v nas ta zavest, da med obema ustanovama obstaja globok in neločljiv odnos ter močan čut pripadnosti isti družini in dopolnjevanje naše karizme. Iz teh razlogov se v nas bratih krepi želja, da bi v tej medsebojni soodvisnosti rastle skupaj, sicer bomo odkrito tvegali, da bratje izgubimo kontemplativno razsežnost življenja, sestre

klarise pa karizmatično-duhovno iznajdljivost. Prav zato je sv. Frančišek ob koncu svojega življenja obljubil, da bo imel »sveto vneto« za sestre klarise, ko pravi: »Hočem ter v svojem in v imenu svojih bratov obljubim, da bom vedno skrbel za vas z sveto vneto in posebno gorečnostjo, in dokler je živel, je to zvesto izpolnjeval in hotel, da to vedno izpolnjujejo tudi bratje« (KlVod VI, 4).

Tudi Klara svoje sestre izroča Frančišku in naši skrbi in pravi: »Tako naročam svojim sestram, ki so in ki bodo prišle, in prepuščam svoje sestre, ki so in ki bodo, naslednikom blaženega našega očeta Frančiška in vsemu redu. Ti naj nam bodo v pomoč pri nenehnem napredovanju v dobrem in v službi Bogu ter zlasti pri čim zvestejšem uresničevanju najsvetejšega uboštva« (Kl Op 50-51).

Zanikanje te medsebojne in neločljive povezanosti in duhovno-karizmatične soodvisnosti bi nas postavilo v nevarnost, da se naša skupna karizma »razkroji« oziroma da jo nadomestijo druge oblike duhovnosti, ki jih Frančišek in Klara ne bi prepoznala kot svoje (LegPer 114; 2 KIPNP 16). Papež Janez Pavel II. je leta 1982 dejal sestram klarisam v Assisiju: »Teško je ločiti Frančiška in Klaro, ti dve legendi. Frančišek in Klara sta stvarnost, ki jo lahko razumemo samo z vidika krščanstva, ki je navzoče na tej zemlji. Nista bila čista duhova, bila sta telo in oseba.« Zato si tudi naše poti k jubilejnemu letu 800-letnice ustanovitve našega reda brez tega medsebojnega sodelovanja in dopolnjevanja ne moremo zamisliti oziroma bi bilo naše praznovanje jubileja v bistvu pohabljeno, nepristno in brez pričakovanih sadov. Naj mi bo dovoljeno, da se na tem mestu in ob tej priliki iskreno zahvalim svojim bratom, ki so skrbeli in ki skrbijo za sestre v Nazarjah in v Dolnicah.

Sv. Klara je postajala in bila vedno bolj ogledalo frančiškovega humanizma. Čas, v katerem je živela sv. Klara, je povezoval tradicionalne oblike življenja z novimi. Nastajala so razna duhovna gibanja in nekatera izmed njih so se napajala ob pristnem evangeljskem življenju. Pri tem je še posebno izstopala po-

doba ženske, ki je v družbenem in cerkvenem življenju veljala za krhko in nezanesljivo bitje, na moralnem področju pa za izpostavljeno neštetim nevarnostim in zato potrebno posebnega varstva in nadzora drugih. Nune so veljale za »Kristusove neveste« in zato je na eni strani za njih veljal še posebno strog režim redovne klavzure, na drugi strani pa je bila za versko življenje značilna aktivna in vitalna navzočnost ženske. Zato so se z njo v tem času ukvarjale umetnost, glasba, poezija in duhovnost.

Svojo preroštvo nakazuje Klara v svoji Oporoki, ko pravi: »Ko namreč Frančišek še ni imel ne bratov in ne tovarišev, ga je skoraj takoj po njegovem spreobrnjenju, ko je obnavljal cerkev sv. Damijana, prevzelo silno veselje in razsvetljenje Svetega Duha in je v francoskem jeziku glasno zaklical revežem: Pridite in mi pomagajte pri graditvi samostana sv. Damijana, saj se bodo v njem naselile gospe, katerih skrito in sveto življenje bo povečevalo našega nebeškega Očeta v vsej njegovi sveti Cerkvi« (KlOp 9-14). Ko je sv. Klara izbrala radikalno pot evangelijskega življenja, se ni zaprla v mračnost samostanskih zidov, temveč je vstopila v svetlobo božjega Duha, sprejela in zavarovala na ta način dostojanstvo ženske, se osvobodila podrejenosti drugim in družbi, ki si žensko podrejela ter ji izbirala in določevala način življenja in življenjskega položaja. Frančišek, ki ni bil niti duhovnik niti škof, je opravil pri oltarju v cerkvi nad Klaro poseben obred posvečenja in tudi tako priznal Klarino dostojanstvo; še več, h Klari je poslal brata, da bi Frančišku pomagala in svetovala najti pot naprej, saj se je Frančišek v nekem trenutku znašel v popolni notranji temi in negotovosti. Klara mu je odgovorila: »Frančišek, nisi bil poklican samo zase, temveč tudi za druge.« Biti za druge, v službi drugim, je bistvo frančiškovega humanizma. Ta vidik humanizma in aktivnega kontemplativnega življenja poudari Klara tudi v tretjem pismu Neži Praški, kjer pravi: »Imam te za sodelavko samega Boga in oporo slabotnih udov njegovega skrivnostnega telesa« (3 Klp 8). Martinu Lutru, ki je nasprotoval

samostanskemu življenju in pozdravljal njegovo razpustitev, odgovarja Kierkegaard, da je potrebno ponovno odkriti pomen samostanskega življenja in samostanov, ki pa ne smejo biti zaprti otoki svetosti, temveč morajo živeti s preizkušnjami sveta. Klavzura za sv. Klaro ni zaščita ženske krhkosti, temveč je okolje, ki omogoča kontemplacijo in smisel za Božjo bližino, zato so pravila klavzure podvržena čisto človeškim potrebam: »Odslej (sestra) ne sme več zapuščati samostana, razen iz koristnega, pametnega, očitnega in upravičenega razloga« (Kl Vod 2, 13). »Duhovnik sme stopiti v samostan ne le zaradi prinašanja svete popotnice; da bi lahko obhajal tudi zdrave in bolne sestre, sme kaplan maševati znotraj klavzure« (Kl Vod 3, 15).

Človeška narava Jezusa Kristusa postane za sv. Klaro prototip frančiškovega humanizma. Vsi Klarini spisi odsevajo ta humanizem, ko izražajo globoko spoštovanje človekovega dostojanstva, ki ima svoje temelje v Jezusovi človeški naravi. V naši zmaterializirani in znanstveni miselnosti podoba sv. Klare še toliko bolj izstopa in nas uči, da moramo uresničiti nov tip humanizma, ki ne ločuje človeka od Boga, temveč pomaga človeku živeti polnost življenja, ki nam ga prinaša Kristus s svojim učlovečenjem. Čeprav je Klara s svojimi sestrami živela samostanski način življenja v klavzuri, pa sestre niso poznale puščavniškega načina življenja. Imele so veliko srce za Boga in človeka; kot kontemplativne so molile za ves svet in s čutečim človeškim srcem so spremljale vsakodnevne probleme in težave drugih ter si jih »nalagale« nase kot vsakdanji križ. S svojo molitvijo so osvobodile mesto Assisi in ga rešile pred razdejanjem saracenov, mnoge bolnike pa so ozdravljale z znamenjem križa.

Drage sestre, Klarin človeški humanizem, ki se napaja v skrivnosti učlovečenja Božje besede, potrebujemo tudi danes v naših časih in razmerah. Živite ta humanizem z velikodušnostjo, veseljem in ponižnostjo. ■

Ljubljana, na praznik Marije Angelske
p. Viktor Papež, provincialni minister OFM

Ob smrti br. Andreja Božiča OFMCap duhovnega asistenta pokrajinskega bratstva FSR kopsrske škofije

Dragi br. Andrej!

Doslej sem vas vikal. Odslej dalje pa te bom tikal. Tako kot tikam našega nebeškega Očeta, tako kot tikam njegovo in našo mater Marijo, kot tikam našega očeta Frančiška in druge svetnike ... Verjamem, da si jim povsem blizu.

Rad bi ti izrekel besede zahvale za vse, kar si dobrega storil za FSR v naši škofiji. In prosil bi te, da odslej dalje sicer na drugačen način, a še bolj trdno stojiš ob naši strani. Ko se bomo srečevali

v Vipavskem križu, bomo pogrešali tvoja pronicljiva razmišljanja, s katerimi si nas tako zvesto uvajal v naša srečanja. Pogrešali bomo tvoj nasmeh in vzpodbudne besede. Pogrešali bomo tvoje bogate izkušnje in zglede, s katerimi si nas navduševal in dvigal iz malodušja. Pogrešali bomo tvoj optimizem in tvojo vero v zmago dobrega. Pogrešali bomo lesk tvojih oči in dobroto tvojega srca. Pogrešali bomo tvojo pripravljenost vedno pomagati. Pogrešali bomo tvoje v objem ali blagoslov dvignjene roke. Pogrešali bomo tvoj mir.

Ampak prav takrat, dragi br. Andrej, ko te bomo najbolj pogrešali, boš najbolj med nami.

In skupaj bomo lahko še naprej delali za mir in dobro.

Gospod naj ti podeli svoj večni mir, brat Andrej! ■

br. Stanko Šorli FSR

P. Mihael, hvala za tvoje delo

Letošnja četrta številka revije »Brat Frančišek« je objavila novico, da je frančiškanski provincialni kapitelj 2007 za glavnega in odgovornega urednika glasila Frančiškovega svetnega reda v Sloveniji (FSR) imenoval p. Janeza Papa in

tako ustregel že večkrat izraženi želji p. Mihaela Vovka, da bi to delo prevzel nekdo od mlajših bratov. P. Mihael je začel urejevati to revijo že leta 1970, takrat se je imenovala »Srečanja«. Leta 1973 pa je dobila novo, zelo posrečeno ime: »Brat Frančišek«. Z glavnim in odgovornim urednikom p. Mihaelom in novimi sodelavci je ta revija postajala vedno bolj priljubljena in brana, ne le med člani Frančiškovega svetnega reda, temveč tudi med drugimi ljudmi; pridobivala je na kvaliteti tako vsebinsko kot tudi slikovno in oblikovno. Lahko rečem, da smo vedno z zanimanjem pričakovali vsako številko »Brata Frančiška« in se je veselili, ko smo jo vzeli v roke in brali.

Dosedanjemu glavnemu in odgovornemu uredniku p. Mihaelu se iskreno zahvaljujem za njegovo dolgoletno delo in skrb pri urejanju in izdajanju te priljubljene revije. P. Mihael še naprej ostane med člani uredniškega odbora in bo zato s svojimi bogatimi izkušnjami v pomoč novemu glavnemu in odgovornemu uredniku p. Janezu, ki mu želim uspešno in blagoslovljeno delo. Naj bo »Brat Frančišek« še naprej zvest razlagalec in posrednik duhovnih darov sv. Frančiška Asiškega med starejšimi in mladimi ter naj tako pomaga evangelizirati našo družbo. ■

p. Viktor Papež, provincialni minister OFM

Dan province OFM Strunjan, sreda, 23. maj 2007

Letošnji dan province je bil edinstven v več pogledih. Lepa udeležba bratov – kljub močni vpetosti v pastoralne obveznosti in župnijske dejavnosti – je pokazala, da za skupni shod vendarle ni treba zapreti drugih postojank. Z obiskom Strunjana smo obeležili stoletnico navzočnosti frančiškanov v tem kraju. Uvodnemu gostoljubju pri mizi s specialitetami in medsebojnim srečevanjem je sledilo srečanje z Gospodom pri mizi Božje besede in Najsvetejše skrivnosti, ki se je končalo z asiškimi litanijami v izvedbi mladostnega cveta province. Nagovor patra Nika nam je osvetlil utrip stotih let Strunjana in izrazil zahvalo navzočim in odsotnim, živim in pokojnim bratom, ki so zadnje stoletje sooblikovali zgodovino postojanke. Končno nam je pater Viktor predstavil še sklepe kapitlja, nakar smo se odpravili na barko. Pred odplutjem sta se nam pridružila še kolesarsko razgreta svetogorski brat Ambrož in pater Peter, pri-

povedujoč o zmagi nad počenimi zračnicami. Križarjenje z vnetimi pogovori je potekalo ob češnjah, ocvrtih ribicah, v spremstvu galebov in celo nekaj pesmi iz romarskega izročila. Nobeno ločevanje bratov na en in drugi breg ni bilo mogoče, saj smo si bili tako blizu, na eni sami barki. Po vrnitvi v pristan smo se poslovili do naslednjega srečanja oziroma do premestitev na skupne postojanke v hvaležnosti Bogu, ki nas zbira v eno samo družino, nekateri pa so podaljšali bratsko srečanje ob kavi in sladoledu. Bogu hvala! ■

br. Tilen Gregor Urtelj OFM

11. Frančiškov tabor pokrajinskega bratstva FSR Ljubljana 9. junija 2007 na Viču

»Sveta Elizabeta - živeta Božja beseda«

Ko so predsedniki krajevnih bratstev FSR ljubljanske nadškofije na srečanju 31. marca 2007 sklenili, da bo letošnji tabor na Viču v slovenskem narodnem svetišču sv. Antona Padovanskega, verjetno nihče ni pomislil, da bo to srečanje ravno v času devetdnevnicke k temu velikanu duha in dobrote, ki je sledil sv. Frančišku kakor sv. Elizabeta.

In kako da obhajamo v naši deželi leto Svetega pisma prav ob 800. obletnici rojstva sv. Elizabete, zavetnice FSR? Naše srečanje v tem svetišču nam daje slutiti, da nam Bog kaže ta dva svetnika prav zato, ker sta ljubila Sveto pismo in sta v njem črpala moč, da sta šla v svoji ljubezni do Boga in do bližnjega do konca!

Naše srečanje se je kot duhovna priprava začelo z molitvijo serafinskega rožnega venca, s katerim smo počastili Brezmadežno Devico Marijo, ki ji je sv. Frančišek posvetil vse re-dove. Sledil je prisrčen pozdrav p. Marjana Čudna, ki je župnik in varuh tega svetišča, in nagovor predsednika našega pokrajinskega bratstva br. Francija Birka.

Vrhunec dneva je bila sveta maša v čast sv. Elizabeti, v kateri smo se troedinemu Bogu, Božji in naši Materi Mariji ter sv. Frančišku zahvalili za milost in privilegij, da smemo hoditi za Jezusom po stopinjah sv. Frančiška in njegovih svetnikov. Koncelebracijo je vodil p. Filip Rupnik, somaševali pa so patri vseh treh redov: p. Metod Benedik, p. Bernard Jauk, p. Martin Gašparič, p. Anton Jerman, p. Boris Markež, p. Marjan Čuk, p. Mari Osredkar, p. Tadej Inglič, g. Ciril Istenič in diakon Gregor Pavlič. V berilu smo poslušali odlomek iz Visoke pesmi »Vrlo ženo, kdo jo najde?«, evangelijski pa nas je spomnil na Jezusov eshatološki govor ob koncu časov (Mt 25, 31-46).

V homiliji je p. Bernard Jauk povedal, da ta evangelijski nosi naslov »Sodba ob koncu časov« vendar nas ne bo sodil Bog, sodila nas bodo naša dela, kajti Jezus pravi: »Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,40). Sv. Elizabeta je bila resnično »živeta Božja beseda«, ki je v

svojem kratkem življenju uresničevala prav te Jezusove besede. Čeprav kneginja, ki je imela oblast, slavo, bogastvo in lepoto, je vse razkošje odložila in sama osebno skrbela za bolnike, lačne in najbolj zavržene in prav njena ljubezen do ubogih in najmanjših jo je privedla do svetosti pri 24 letih.

Po sv. maši smo odšli v dvorano novega doma sv. Antona, ki so ga odprli lani, kjer nam je predaval prof. dr. Metod Benedik OFM Cap, letošnji gost tabora. Tega smo se posebno veselili, kajti bratje kapucini praznujejo letos 400-letnico prihoda v našo deželo. In pater Metod je navdušeno pripovedoval o življenju sv. Elizabete. Njegov govor je v celoti objavljen posebej. Pater Metod nam je pripovedoval s takim zanosom in navdušenjem, da ga je bilo res veselje poslušati in bi nam govoril še dolgo, če nas ne bi omejeval čas. Za konec smo mu postavili še nekaj vprašanj in potem skupaj zapeli angelovo čaščenje.

Sledil je odmor za kosilo, v katerem smo se okrepili z okusno mesno enolončnico in pecivom. Ta agape smo preživeli v prijetnem druženju in utrjevanju bratstva.

Ob 14h smo se zbrali v kapeli pred Najsvetejšim, pred najvišjim Kraljem in mu v tišini svojih src peli hvalnico. To je bil čas zbranosti in zahvale, čas, ko nas je Božje Srce napojilo s svojo ljubeznijo, da jo bomo lahko ponесли v svet. Adoracijo smo zaključili s litanijami v čast svete Elizabete, brat Franci Herle pa je recitiral še pesem, ki jo je v čast sv. Elizabete spesnila naša sestra Jožica Sicherl. Prejeli smo blagoslov in se polni veselja vrnili domov.

Prisrčna zahvala vsem, ki ste srečanje organizirali in udeleženi, poskrbeli, da je vse potekalo tako prijetno, da je to bilo srečanje bratov in sester v Kristusu in s Kristusom. Bog daj, da bi kakor sv. Elizabeta vzeli Božjo besedo dobesedno zares in šli v ljubezni do konca kakor ona. ■

s. Danijela

Molitev za generalni kapitelj Frančiškovega svetnega reda Madžarska – November 2008

*Vzvišeni in slavni Bog,
hvalimo Te in se ti zahvaljujemo
za Tvojo navzočnost v svetu*

*ter za čudoviti dar
naše frančiškove poklicanosti.*

*Gospod,
vsakemu bratu in vsaki sestri
Frančiškovega svetnega reda
na poti priprave
na generalni kapitelj na Madžarskem
nakloni svoj sveti navdih.*

*Daj potrebno modrost
našim bratom in sestram,
ki bodo sodelovali na kapitlju,
da bodo znali oblikovati
prave prednostne naloge za red
in da bodo izvolili tiste,
ki jih ti hočeš,
da nas bodo vodili in spodbujali.*

*Dobri Gospod,
uči nas in nam pomagaj,
da bomo mogli zvesteje slediti
svetemu evangeliju in našemu Vodilu
ter biti tvoji sodelavci
pri prenovi Cerkve in sveta.*

*Vse to te prosimo
po Kristusu, našem Gospodu
in po priprošnji blažene Device
Marije, sv. Frančiška, sv. Klare,*

*ter naših svetih zavetnikov
sv. Elizabete in sv. Ludvika.*

Amen.

Pokrajinski tabor FSR Maribor

V začetku maja so predsedniki krajevnih bratstev mariborske nadškofije dobili vabila za 25. junij 2007 in na njih je pisalo: »Pridite na svatbo!«. Če imate zdaj v mislih ženina in nevesto, člana FSR, ki bosta rekla svoja DA, potem imate »napačne« misli. Šlo je namreč za tradicionalno srečanje sester in bratov mariborskega pokrajinskega bratstva pri Sv. Duhu na Ostrem Vrhu. Se sprašujete, zakaj potem omenjam svatbo? Šlo je za sestriško in bratovsko druženje z obilo dobre volje, kot na svatbi.

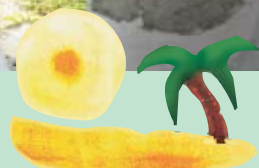
Ko smo se vsi zbrali pri spomeniku, smo se po uvodni besedah br. Jurija Štravsra podali na romanje proti cerkvi in po poti molili svetli del rožnega venca. Državni praznik smo obeležili z molitvijo za domovino. Sledila je sveta maša, ki jo je ob somaševanju mnogih duhovnih asistentov vodil p. Viktor Papež. Po bratskem obedu je sledil osrednji program

Pokrajinski svet je tokrat prišel na idejo, da bi vsako bratstvo pripravilo točko, s katero bi razveselilo vse druge. Povem vam, dvorana, v kateri smo jedli, je bila polna ljudi in smeha, kajti bratstva so se zelo potrudila in nas s svojimi točkami spravljala v smeh. Videli smo skeče, slišali vice ter zgodbe iz vsakdanjega življenja, vmes pa so nam Frančiškovi otroci iz Nazarij in Mozirja zapeli še kakšno pesem. Bratstva so pokazala ogromno veselja in preprostosti, čisto v Frančiškovem duhu. Program sta odlično povezovala s. Dorica in br. Milan – se še spomnite kakšne misli o pogumu, ki sta jo povedala?

Program navadno končamo z bratom ognjem, ampak program v premajhni dvorani in sonce, ki se je pridno kazalo, sta nas tako ogrela, da smo končali z mislimi p. Tarzicija Kolenka o tem, za koga smo pripravljene dati roko v ogenj. Sledile so pete litanije, Frančiškov blagoslov in odhod domov. ■

s. Metka Roganov FSR

Vabljeni v duhovno oazo!

<http://www.ofm.si/oaza/>

Krajevno bratstvo FSR Brezje

Kdo ne pozna Brezj, narodnega Marijinega svetišča? Prav letos mineva 100 let od kronanja milostne podobe Marije pomagaj, ki jo je naslikal Leopold Layer leta 1814. Pred to podobo se redno zbira k molitvi naše krajevno bratstvo FSR, ki je po številu svojih članov eno največjih v Sloveniji in tudi najbolj raznoliko po stalnem prebivališču bratov in sester. Preko 100 članov z zaobljubami prihaja prav iz vseh delov Slovenije.

Prvi bratje in sestre takrat še tretjega reda so se začeli zbirati takoj, ko so na Brezje prišli bratje frančiškani. Prevzeli so skrb za romarsko cerkev in začeli graditi samostan. To se je zgodilo leta 1898 in prve zaobljube so sestre in bratje naredili leta 1900. Po drugi svetovni vojni je bilo bratstvo v krizi tako kot večina krajevnih bratstev po Sloveniji. S prihodom p. dr. Leopolda Grčarja na Brezje in z njegovim imenovanjem za duhovnega asistenta krajevnega bratstva FSR v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja pa je bratstvo zelo napredovalo tako po številu članov kot tudi na duhovnem področju.

Bratje in sestre smo našemu duhovnemu asistentu neizmerno hvaležni za njegovo

izredno požrtvovalno in globoko duhovno vodenje našega bratstva. Poleg rednih dvehurnih mesečnih srečanj, ki so vsako zadnjo nedeljo v mesecu po molitvi rožnega venca in sveti maši, imamo tudi večkrat na leto različna romanja, strokovne ekskurzije in duhovne obnove. Zelo smo veseli, da imamo v našem bratstvu tudi več škofijskih duhovnikov z zaobljubo, ki so nam in p. Leopoldu, posebno na romanjih, v veliko pomoč pri naši duhovni oskrbi. Seveda pa se bratje in sestre srečujemo pri molitvi tudi vsak četrtek, ko molimo rožni venec, smo pri sv. maši in večernicah. Na Brezjah je veliko različnih slovesnosti in dogodkov in tudi pri teh sodelujemo na različne načine. Posebno smo hvaležni bratom frančiškanom, ker nas zelo lepo sprejemajo. Prav to leto, ko smo sprejeli »romarico« – sliko svete Elizabete Ogrske, naše zavetnice, je bilo še posebno lepo in pristrčno.

Bratstvo se vsako leto povečuje in tako imamo vedno nekaj članov v postulatu in noviciatu.

Hoditi za Jezusom po Frančiškovi poti ob Materi Mariji je res nadvse privlačno in odrešujoče.

Sv. Frančišku smo zato zelo hvaležni, da nam je kot bratom in sestram v svetu omogočil, da smo tudi v okrilju Cerkve priznani kot pravi red in živimo iz njegove duhovnosti.

Mir in dobro! ■

br. Franc Herle FSR

Iz življenja do evangelija in od evangelija v življenje

Prvo svetovno srečanje FRAME

Prvo svetovno srečanje Frančiškove mladine je potekalo v frančiškanskem zavodu v Vilanovi i La Geltru (blizu Barcelone) od 29. junija do 5. julija 2007. Udeležilo se ga je okrog sedemdeset predstavnikov narodnih bratstev FRAMA, duhovni asistenti iz prvega reda in ena redovnica. Med navzočimi je potrebno omeniti generalno ministro FSR Encarnación del Pozo, kapucinskega generalnega ministra br. Maura Jöhrija (ki je predstavljal konferenco generalnih ministrov) in vse tri generalne asistente FSR – br. Ivana Matiča OFM, br. Martina Pabla Bitzerja OFMConv ter br. Samyja Irudaya OFMCap.

Slovenijo, ki je bila ena od 25 držav, ki so na srečanje poslale svoje predstavnike, smo zastopali trije člani narodnega sveta: podpredsednica Jasmina Poličnik, predsednica Fani Pečar in br. Janez Papa OFM, narodni duhovni asistent FRAME. Z drugimi smo delili izkušnjo vere, kulture in frančiškove poklicanosti.

Že od začetka so nas spremljali stolpi/piramide (castellers), katerih postavljanje je značilno za Katalonijo (gradijo jih iz ljudi in dosežejo tudi do sedem nadstropij). Ob njih smo odkrivali, da je vsakdo pomemben – tako

tisti, ki sestavlja bazo na tleh in nosi težo tistih, ki mu splezajo na ramena, kot zadnji (čeprav je to otrok), ki pripleza do vrha in iztegne roko, da bi pokazal, da je cilj dosežen. Prav tako je pomemben vsakdo pri FRAMI – vsakdo ima svoje mesto, brez njega bi nekaj manjkalo. Hkrati pa je potrebno verjeti, da nam bo stvar uspela.

Za mesta, kjer lahko najdemo svojo vlogo (tako v Cerkvi kot v družbi), so nam odpirali oči različni predavatelji (msgr. Delgado in br. Mauro Jöhri o vlogi mladih v Cerkvi, predstavniki Franciscans International o družbenem angažiranju, ...). Teme pa smo potem poglobljali v delu po skupinah – tako smo se ustavili ob dokumentu FRAME – Frančiškova poklicanost ter ob predlogu za poenotenje izrazov, ki se v organizaciji pojavljajo. Ob koncu smo sprejeli skupne kriterije, kar je bil glede na raznolikost držav in izkušenj FRAME v njih kar majhen čudež.

Kot je bil čudež v bistvo celotno srečanje, kjer se je Frančiškov duh čutil na vsakem koraku – pa naj je to bilo pri skupnih obedih, pri neobveznem klepetanju po sobah in hodnikih, pri doživetih mašah in molitvah, kopanju, romanju na Monserrat in ogledu gradnje zgoraj omenjenih stolpov v živo. In kot se čuti še sedaj, ko elektronska pošta še kar prinaša različne navdušene odmeve in pozdrave z različnih koncev sveta.

Hvala vsem, ki ste nam omogočili to čudovito izkušnjo velike Frančiškove družine. ■

Fani Pečar

Francišek na Franciškovem taboru

Že sedemnajsti Franciškov tabor za otroke in mladostnike je tako kot preteklo leto ponovno potekal v Grgarju pod Sveto Goro pri Novi Gorici. Tudi v duhu priprave na osemstoletnico ustanovitve reda manjših bratov je vsebino tabora zaznamoval prav sv. Francišek. Na več kot enomesečnem bivanju pod šotori v preprostosti in veselju smo spoznavali (ali pa ponovno srečevali) svetega Franciška Asiškega, ki je ljubil svet, življenje, naravo in človeka, ob različnih dogodkih in trenutkih iz njegovega življenja: od spreobrnjenja do ustanovitve reda, prek njegovih »rožic« in božiča v Grecciu pa vse do vtisnjenja ran na La Verni in razglasitve za svetnika. Pri tem sta nam bili v pomoč tudi nova slikanica *Francišek, naš brat* in zgoščenka *Franciškov božič*, ki sta izšli prav za to priložnost.

Udeležencem (350 otrok in 80 animatorjev) gotovo ostajajo v spominu dogodki kot so bili obisk žonglerjev, reševalcev in gasilcev, izdelovanje habitov, prehod skozi svetogorski rov iz prve svetovne vojne, film *Brat sonce, sestra luna* v kinu pod zvezdami in nenazadnje obhajanje božiča v naravni jami, kot ga je v Grecciu praznoval Francišek – z domačini, baklami in osličkoma Binetom in Marjeto, ki sta tudi sicer popestrila taborno vzdušje.

Gospodu s hvaležnostjo prinašamo vse dobro, ki smo ga od njega prejeli, še posebej izredno gostoljubnost in prijaznost Grgarcev, pa tudi željo in prošnjo, da bi Franciškov tabor še naprej varoval in spremljal s svojim blagoslovom. ■

br. Andraž Arko OFM

Mladi na Frančiškovi poti

Evropsko frančiškansko srečanje

V Assisiju je od 7. do 12. avgusta 2007 potekalo evropsko srečanje mladih iz frančiškanskih provinc. Mladi iz 18 evropskih držav smo prišli v mesto, kjer je sv. Frančišek pričel svojo pot prenavljanja Cerkve. Poklicani s podobnim klicem smo se na srečanju zbrali pod geslom Francis go ... repair my Europe, ki je bilo tudi osrednja tema tega tedna.

Program so pripravili in koordinirali organizatorji iz frančiškanske province v Umbriji. Za nekaj malega manj kot 1000 udeležencev so se resnično dobro pripravili in stvari so ob pomoči množice prostovoljcev s cele Evrope potekale nemoteno in v sproščenem duhu. Največ priprav je gotovo terjala zelo dodelana in vsebinsko bogata uprizoritev muzikala *Chiara di Dio*, ki si ga je poleg udeležencev srečanja ogledalo še mnogo drugih romarjev in domačinov. Udeleženci srečanja pa smo imeli poleg tega na voljo še številna predavanja o Assisiju, Frančišku in frančiškanih, pa evharistično adoracijo in spokorno bogoslužje ter ogled vseh znamenitosti Assisija.

Vse – od same ideje srečanja pa do kraja, ki zgovorno govori že sam po sebi, je dajalo svoje sporočilo. Sporočilo, ki ga lepo ilustrira tudi del nagovora provinciala Massima Reschigliana, ki ga je imel za udeležence srečanja prvi večer: »V evropski parlament se je napotila delegacija frančiškanov, enega starejših redov v Evropi, ki so to našo skupno domovino pomagali graditi. Sprejem pa je bil nekoliko nenavaden. Mnogi so jih namreč spraševali, če so kakšna nova sekta ...«

Evropa nas potrebuje. Če se ne bo zavedala svoje preteklosti in globoko krščanskih korenin, je tudi njena prihodnost negotova. In prav mladi smo prihodnost Evrope – na nas je da slišimo Njegov klic k »popravljanju« Evrope. Na nas je, da Evropi spet predstavimo Kristusa in njegovo veselo vest ter odgovornost do svoje prihodnosti.

Sporočilo je gotovo dovolj pomembno, da se v ta namen srečujemo kot te dni v Assisiju. Z velikim veseljem tako pričakujemo jubilejno leto 2009, ko bi bilo zares primerno kaj takega ponoviti – tudi in predvsem zaradi odziva mladih, ki je bil čudovit. Takrat pa se bomo obogatili s to izkušnjo gotovo tudi iz Slovenije odpravili v mnogo večjem številu, tako da bomo morali iti vsaj z avtobusom, če že ne z vlakom ali pa zaradi množice mladih, ki ne bo šla niti na vlak, kar peš ☺.

Po tem srečanju lahko s srčno gorečnostjo in iskreno pripravljenostjo, da sledimo klicu in geslu srečanja, udeleženci končamo le z: »Mir in dobro, Evropa. In nasvidenje v Assisiju.« ■

Marko Weilguny

S Frančiškom kot tujci in popotniki

Romanje je dolgo kot špaget, potrebno za rast in priokus dobrega kot paradižnikova omaka in parmezan ter duhovno veliko globlje kot »ta globoki krožnik«. Pa še dobri ljudje in veliko božjega blagoslova. Pa dober tek! Čeprav smo mi raje izbrali zmerno hitro hojo. **Ursa**

Romanje sem po štirih letih ponovila in ugotavljam, da ga starejša in v dvoje doživljam drugače. Vzela sem ga kot zahvalo za tisto, kar sem Marijo prosila pred štirimi leti, a sem se tega, da me je dejansko uslišala, zavedela šele pred 14 dnevi, torej mnogo pozneje kot je padla odločitev za romanje. Toplo priporočam vsem, ki ste radi v naravi, radi hodite in bi radi, da je vse skupaj začinjeno tudi z duhovnostjo. **Mirjam**

Na romanje sem se odpravila brez kakih hudih namenov, pa se mi zdi, da sem na njem vseeno dosti dobila. Ob razmišljanju ob dnevnem evangeliju sem ugotovila, da se ga da dobro povezati z mojim vsakdanjim življenjem in da bi bilo dnevni evangelij fino kdaj prebrati in razmišljati o njem tudi doma, na lastno pobudo. Vesela sem pa tudi, ker sem spoznala petnajsterico dobrih in zanimivih ljudi. **Katja**

Zanimivo, drugače, mirno, počasi in hkrati hitro. Veliko veselje ob začetku, presenečenje na poti: »A sem se res znašel tukaj?!« in velika hvaležnost zase, za vse, kar je življenje prineslo, kar še bo, za soromarje in spet veliko veselje na cilju pri Svetogorski materi. **Damijana**

Letos sem bila na tem romanju prvič in mi je bilo zelo všeč. Sprva me je skrbelo predvsem zaradi zahtevnosti same poti. Bila sem srečna, saj sem zbrala dovolj moči do cilja. Za vedno mi bo ostal v spominu občutek

Romanje je:

*Šepajoč korak po neznanih krajih
Najboljša pašta s parmezanom
Lepljiva zmes potu, slame, jutranje rose
Teva sandali z nogavicami
Odmakanje v potoku
Mehkoba kamnitega ležišča v cerkvi
Občutek, da zmorem!*

Maja

nepopisne sreče, ko prideš na vrh, ko osvojiš cilj. Cilj, ki ga čakaš pet dni, pa si presenečen, da si že na cilju (ko stojiš na gori). **Žaneti**

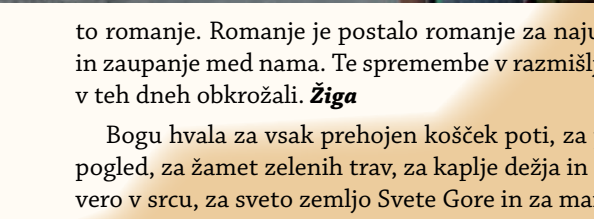
Pot romanja je dobro izbrana. Prav tako kraji, kjer smo spali. Videti toliko živali in lepoto narave. Občutek prihoda na Sveto goro in spremem p. Staneta je bil čudovit ter nato pesem in pogovor v molitvi z Marijo, Jezusom. Hvaležen sem za vsak udoben WC in tuš. Če bi jih bilo več kot dva na poti, bi bilo preveč. **Marko**

Za to romanje nisem delala velikih načrtov, pričakovanj. Na romanje sem šla s prošnjo in priprošnjo Mariji in na Sveti Gori sem ji vse skupaj izročila. Srce je lahko, veselo, polno energije, tako kot čas pred romanjem, med njim in sedaj ob koncu našega romanja. Marija vse ve! **Veronika**

Zelo sem vesel, da smo imeli vsak dan Božjo besedo, molili rožni venec in imeli pol ure hoje v tišini. Sprva sem gledal na to nekoliko začudeno in skeptično, ampak je hitro minilo in vse mi je postalo del tega romanja. Povsem novo spoznanje pa so mi bile večernice in hvalnice! Lahko rečem, da so bile čudovito spoznanje. V vseh dneh sem dobil povsem nov pogled na duhovniški in redovniški poklic, za katerega moram reči, da je prijeten in zelo pozitiven. Čudovita izkušnja, ki si jo želim ponoviti in za katero bi mi bilo žal, če bi jo zamudil! **Dejan**

Na romanje nisem šel toliko zaradi sebe, pač pa na željo bodoče žene. Po dveh dneh bolečih mišic, kosti in še česa je bolečina pomagala obračunati s samim seboj in z razjasnitvijo namena romanja. Pot v naslednjih dneh je prinesla razmišljanja, ki so osmislila to romanje. Romanje je postalo romanje za naju, najino skupno prihodnost, zaupanje v naju in zaupanje med nama. Te spremembe v razmišljanju ne bi bilo brez ljudi (romarjev), ko so me v teh dneh obkrožali. **Žiga**

Bogu hvala za vsak prehojen košček poti, za pot in pot, za bolečine in veselje, za prostran pogled, za žamet zelenih trav, za kaplje dežja in sončne žarke, za ljudi in znamenja ob poti, za vero v srcu, za sveto zemljo Svete Gore in za mamo, ki je bila tam in nas je čakala ... **s. Mateja**

Najprej se opravičujemo za neljubo napako v prejšnji številki, ko ni bilo osenčeno polje, ki prinaša pravilno rešitev (**BIBLIJA**). Kljub temu je na uredništvo prispelo 12 pravih odgovorov. 1. nagrada: Jolanda Zver, Mladinska 46, SI-9000 Murska Sobota; 2. nagrada: Ester Srdarev, Brodarjev trg 13, SI-1120 Ljubljana; 3. nagrada: Tjaša Dimnik, Cesta v kostanj 27c, SI-1000 Ljubljana. Čestitamo!

NAGRAĐNE ŠARADE

Pri tej uganke morate štiričrkovnim besedam med oba zloga dodati še dve črki, da dobite šestčrkovne besede novega pomena (npr. KA-LO + DI = KA-DI-LO). Prvi opis velja za krajšo besedo na poljih med A in B ter C in D, drugi pa za besedo na poljih od A do D. Ob pravilni rešitvi boste na osenčenih poljih prebrali geslo uganke.

1. pesnik – posvetovanje, 2. reka na Norveškem in Švedskem – strokovnjak za kletarstvo, 3. gladka enobarvna bombažna tkanina za podloge, delovne halje ali prešite odeje – klopotanje, 4. tretji največji hrvaški otok – brisalec, 5. zaključni, končni del skladbe, tudi oznaka na artiklu – nizka omara s predali za shranjevanje perila, predalnik, 6. moške spodnje hlače – večji dalmatinski ribiški čolni z enim jamborom, 7. krajša oblika ženskega imena Lucija – majhna luža, 8. del Maribora – prehod, vlažen veter, ki nastane v zimskem času, vzhodnik, 9. večja, v strugi tekoča voda – ime žene Abrahamovega sina Izaka, 10. velika materialna ali duhovna stiska – iz črk sestavljena jezikovna enota, 11. menjava, menjavanje – rojstni kraj Alojza Gradnika v Goriških Brdih.

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

Rešitev pošljite na uredništvo »Brata Frančiška« do **10. oktobra 2007.** ■

Sestavila ga. Francka Pavlič

Sveti Frančišek skozi oči muslimanske zgodovinarke

Kaj vas kot muslimansko učenjakinjo privlači pri sv. Frančišku?

Sem zgodovinarica **Neslihan Senocak** in moje zanimanje za sv. Frančiška zadeva zgodovino frančiškanskega reda. Številni njegovi člani so kljub Frančiškovi začetni usmeritvi k preprostosti in ponižnosti pokazali veliko vnemo za študij in raziskovanje.

Sv. Frančišek je v zgodovini in literaturi srednjega veka zelo pomemben lik, je pa tudi "klasič", saj je njegova zgodba vedno bila in bo močan klic ljudem vseh časov in vseh verstev. Kot trgovski sin, ki je prostovoljno postal berač, je eden najbolj značilnih zgledov nekonformizma.

Zgodovina frančiškanskega reda me je pritegnila, ker je zgodovina preobrazbe nekega življenja v pobožnosti, odločitvi in usmiljenju v orjaško mednarodno gibanje s tisoči pristašev. Gre za del zgodovine, kjer se lahko veliko naučimo. Politični ali verski ideali se ne spreminjajo konkretno v množična gibanja, ne da bi izgubili veliko – morda preveč – svoje vneme.

Zakaj ravno sv. Frančišek?

Osebo občudujem sv. Frančiška in njegova načela in verjamem, da lahko vsak, ne glede na to, kateremu verstvu pripada, v življenju in besedah sv. Frančiška najde veliko notranje bogastvo. Njegova osredotočenost na ponižnost kot na prvenstveno krepost, ki pripravlja vsako drugo krepost, zasluži v svetu, v katerem nas stalno spodbujajo, naj razvijamo svoje samospoštovanje in svoj ponos, posebno pozornost. Frančišek je imel

prav. Toliko dejanj, ki so za laike nemoralna, za vernike pa greh, ima korenine v previsokem mnenju o samem sebi. Seveda pa tudi Frančiškovo ubožstvo v svetu, ki med najvišje vrednote postavlja imeti lepo hišo in zadnji model avtomobila, predstavlja drugačen svet, steber, ki se ga lahko oklenemo.

Kakšen pouk lahko danes potegnemo iz dialoga med islamom in krščanstvom v srednjem veku?

V delu, ki ga moremo imeti za največjo literarno umetnino vseh časov, v Božanski komediji Danteja Alighierija, s presenečenjem vidimo tri muslimane, prikazane v predpreklu: Saladina, Avicenna in Averroesa. Po krščanski teologiji je predprekel kraj, v katerem prebivajo nekristjani, ki se niso omadeževali z grehi, kot so bili preroki Stare zavezi, od katerih ima mnoge za svete tudi islam, in nekrščeni otroci. Dante v predprekel postavlja velike rimske pesnike in grške filozofe kot Aristotela in Platona.

Kljub svoji načelni sovražnosti do islama tja umešča tudi Avicenna in Averroesa, dva velika muslimanska učenjaka in razlagalca Aristotela. Še bolj presenetljivo je, da Dante tja umešča tudi Saladina, ki se je bojeval proti križarjem, da bi si ponovno prilastil Jeruzalem. V bistvu gre za človeka, ki je ubijal krščanske vojake, ki so bili na romanju s papeževim blagoslovom. In vendar Dante meni, da ti trije možje nimajo greha. To je zelo močno sporočilo. Sam verski položaj nekega človeka ni nekaj, kar bi lahko določalo njegovo vrednost. To je bilo priznано tudi v srednjem veku, ko je vera imela veliko pomembnejšo vlogo v življenju in mnenju ljudi kot danes.

Če naj bo dialog med kristjani in muslimani, ne vidim, zakaj bi moral biti drugačen od katerega koli drugega dialoga ali drugega prijateljstva v našem življenju. Vera človeku, ki veruje, ne podeli neke notranje vrednosti. Tisto, kar je pomembno, je, kako se ta človek iz vere nauči postati boljši človek. Težava je v tem, da moramo biti pošteni in priznati, da ni univerzalnega soglasja glede tega, kaj je tisto, po čemer je človek dober, in to niti med kristjani ali muslimani samimi. Morda je

več skupnega med pobožnim bratom frančiškanom in pobožnim muslimanskim sufijem kot med pobožnim bratom in svetovljanskim nadškofom ali med sufijem in mulo.

Neslihan Senocak je izredna profesorica za zgodovino na katedri za zgodovino na "Eastern Mediterranean University" na Severnem Cipru. Doktorirala je iz zgodovine na Bilkent University v Turčiji leta 2002 s tezo o odnosih med frančiškanskim redom in intelektualnim svetom v srednjem veku.

»Človeška družina: skupnost miru«

Sporočilo papeža Benedikta XVI. za svetovni dan miru, ki ga bomo obhajali 1. januarja 2008, bo posvečeno temi: "Človeška družina: skupnost miru". Tema, ki jo je izbral sveti oče, sloni na prepričanju, da sta dojemanje skupne usode in izkustvo občestva bistvena dejavnika za uresničevanje skupnega dobrega in miru med ljudmi. Kot poudarja 2. vatikanski koncil, so "vsi narodi ena skupnost; isti izvor imajo, ker je Bog storil, da ves človeški rod prebiva po vsej zemlji" (Izjava o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev, 1,2). Zato, nadaljuje koncil, "se mora vsaka skupnost ozirati na potrebe in upravičene težnje drugih skupnosti ter celo na skupno blaginjo človeške družine" (Cerkev v sedanjem svetu, 26). Če je dostojanstvo človeške osebe, ki je ustvarjena po Božji podobi in podobnosti, razodeto človeku že v stari zavezi, spada enotnost človeškega rodu med najbolj izvirne resnice krščanstva. Tema "Človeška družina: skupnost miru" dosledno razvija razmišljanje Benedikta XVI. v sporočilih za Svetovni dan miru 2006 "Temelj miru je resnica" in 2007 "Človekova oseba je srce miru". Priznati enotnost človeške družine je izredno pomembno prav v današnjem zgodovinskem trenutku, ki ga zaznamujeta kriza mednarodnih organizacij in močna zaskrbljenost v mednarodni skupnosti. Vsak človek in vsak narod je poklican, da živi in da se tudi počuti kot član človeške družine, ki si jo je Bog zamislil kot skupnost miru!

Tiskovni urad Svetega sedeža

Papež poziva k boju proti korupciji

5. julija 2007 je sveti oče Benedikt XVI. sprejel v avdienco škofo Dominikanske republike. V nagovoru je razkrinkal "sleparsko in zelo razširjeno družbeno rano korupcije". Papež je pojasnil, da je "poslanstvu laikov lastno vzpostavljanje časnega reda. Pri tem naj delujejo neposredno in konkretno, vodita naj jih luč evangelija in misel Cerkve, spodbuja pa naj jih krščanska ljubezen. Zato jim je treba nuditi ustrezno versko vzgojo, ki jih bo usposobila za soočenje s številnimi izzivi sedanje družbe.

Njim pripada pospeševanje človeških in krščanskih vrednot, ki naj osvetljujejo politično, gospodarsko in kulturno resničnost države, da bodo vzpostavili bolj pravičen in nepristranski družbeni red v skladu z družbenim naukom Cerkve.

V skladu z etičnimi in moralnimi normami naj laiki spričo sleparske in zelo razširjene rane korupcije, ki včasih razen drugih javnih in družbenih krogov doseže celo področja politične in gospodarske oblasti, dajo zgled poštenja in preglednosti pri upravljanju svojih družbenih dejavnosti.

Laiki morajo biti kvas družbe. Z delovanjem v javnem življenju naj v evangeljskimi vrednotami razsvetljujejo različna področja, na katerih se oblikuje identiteta nekega naroda.

V svojem vsakdanjem delovanju morajo pričevati, da krščanska vera predstavlja edini polnovredni odgovor na probleme in pričakovanja, ki jih življenje postavlja pred vsakega človeka in vsako družbo."

Papež je opozoril na nevarnost, da bi katoličani živeli "dve vzporedni življenji: na eni strani tako imenovano duhovno življenje z njegovimi vrednotami in zahtevami, na drugi strani pa tako imenovano posvetno življenje, se pravi življenje v družini, na delu, v družbenih odnosih, v političnem in kulturnem delovanju. Prizadevati si morajo, da bo skladnost njihovega življenja in vere zgovorna priča resničnosti krščanskega sporočila." ■

Povzeto po ZENIT-u

Tomaž Čelanski

Življenje sv. Frančiška (11)

14. poglavje

Kako se je Frančišek vrnil iz Rima v Spoletsko dolino in kako se je tam zadržal

34. Sveti Frančišek se je ves vesel zaradi daru in milosti, ki ju je prejel od tolikšnega očeta in gospoda, zahvaljeval vsemogočnemu Bogu (prim. Apd 27,35), ki povišuje ponižne in dviga žalostne na varno (Job 5,11). Takoj je šel obiskat grob svetega Petra; in ko je tam končal z molitvijo, je odšel iz Rima in se skupaj s tovariši napotil proti Spoletski dolini. Ko so tako hodili, so se med seboj pogovarjali (prim. Lk 24,17), kolikšne in kakšne darove jim je podelil usmiljeni Bog; kako jih je Kristusov namestnik, gospod in oče vsega krščanskega ljudstva, prijazno sprejel; kako morajo izpolniti celo njegove opomine in naročila; kako lahko vodilo, ki so ga sprejeli, iskreno ohranjajo in neomajno ohranjajo; kako lahko živijo pred Gospodom v vsej svetosti in vernosti; kako slednjič naj bodo z življenjem in vedenjem ob nenehnem večanju kreposti zgled svojim bližnjim.

Ko so novi Kristusovi učenci v šoli ponižnosti o tem in takšnem že precej razpravljali, se je dan nagnil in je minilo kar nekaj ur. Tedaj so dospeli do osamljenega kraja (prim. Mt 14,15). Od naporene poti so bili preveč utrujeni, da bi lahko poiskali kakšno okrepčilo za svojo lakoto, saj je bil kraj daleč od človeških bivališč. Nenadoma se je po skrbi božje milosti pred njimi pojavil človek, ki jih je prinesel kruha, jim ga dal in odšel (prim. Mr 14,13; 1 Kr 10,3-4). Oni pa ga niso prepoznali in so se čudili v svojem srcu (prim. Ps 34,25) ter pobožno drug drugega spodbujali, naj še bolj zaupajo v božje usmiljenje.

Ko so se najedli in se od te hrane nemalo okrepili, so prišli do nekega kraja blizu me-

sta Orte in se tam ustavili skoraj dva tedna. Nekateri od njih so hodili v mesto in nabirali potrebni živež. Kar so malega nabrali od vrat do vrat, so prinašali bratom in skupaj z njimi jedli v hvaležnosti in veselega srca. (prim. Apd 24,3; Iz 30,29). Če pa je kaj ostajalo in niso mogli nikomur dati, so shranili v neko bivšo grobnico, kjer so bila nekdanja telesa pokojnih, da bi pojedli kasneje. Tisti kraj pa je bil samoten in zapuščen in je mimo hodilo malo ali nič ljudi.

35. Zelo so se veselili, ker niso ne videli ne imeli ničesar, kar bi jim lahko prinašalo prazno in meseno veselje. Zato so tam začeli sklepati dogovor s sveto Ubožnostjo. Ko jim je manjkalo vsega, kar pripada svetu (prim. 1 Kor 7,33), jim je to dajalo veliko tolažbo. Odločili so se, da ji bodo vekomaj pripadali, kakor je to bilo na tistem kraju. Ker jih je potem, ko so odložili vse zemeljske skrbi, razveseljevala samo še božja tolažba, so določili in potrdili, ne da bi jih vznemirjala kaka stiska ali nagibala kakršna koli skušnjava, da se nikoli ne odtegnejo njenim objemom (prim. Prd 3,5).

Tisti kraj je bil tako ljubeč, da bi zlahka pokvaril resnično strumnost duha, vendar ni osvojil njihove naklonjenosti. Da pa ne bi

daljše odlašanje in navajenost na kraj niti na zunaj dajala videza nekakšnega lastništva, so brž zapustili tisti kraj, šli za srečnim očetom in tedaj vstopili v Spoletsko dolino.

Resnični častilci pravičnosti so se med seboj tudi pogovarjali, ali naj se giblejo med ljudmi ali naj se zatečejo v samotne kraje. Toda sveti Frančišek, ki ni zaupal v lastno zavzetost, ampak je vsako opravilo začel z molitvijo (prim. Ps 87,14), si je izvolil, da ne bo živel samo zase, ampak zanj, ki je umrl za vse (prim. 2 Kor 5,15). Vedel je, da je bil zato poslan, da pridobi za Boga duše, ki jih je hudič poskušal odnesti.

15. poglavje (I)

Kako je blaženi Frančišek postal slaven in je mnoge spreobrnil k Bogu; kako je dobil ime Red manjših bratov in kako je blaženi Frančišek vzgajal tiste, ki so prihajali v red

36. Junaški Kristusov vojak Frančišek je hodil okrog po mestih in trgih (prim. Mt 9,35) in oznanjal božje kraljestvo, a ne s prepričljivimi besedami človeške modrosti, ampak z naukom in močjo Duha (1 Kor 2,4), oznanjal je mir (prim. Mt 9,35; Apd 10,36) ter učil odrešenje in pokoro v odpuščanju grehov (prim. Mr 1,4). Pri vsem pa je bil zaupljiv (prim. Apd 9,28) po apostolski avtoriteti, ki mu je bila izročena, in se ni v ničemer prilizoval in z ničimer mamljivo zavajal. Ni znal gladiti krivde, ampak jo je zabadal; ni zagovarjal življenja grešnikov, ampak ga je z ostro grajo napadal. Kar je drugim svetoval z besedami, se je sam najprej prepričal v dejanju. Ni se bal očitkov, saj je govoril najčistejšo resnico, tako da so se celo najbolj učeni možje, silni v slavi in dostojanstvu, čudili njegovim govorom in jih je njegova navzočnost navdajala s koristnim strahom.

Pritekli so možje, pritekale žene, prihiteli so kleriki in se podvzivali redovniki, da bi videli in slišali božjega svetnika, ki je bil videti kot človek iz drugega veka. Ljudje vseh starosti, moški in ženske, so hiteli gledat čuda, ki jih

je Gospod znova delal na svetu po svojem služabniku. V tistem času je bilo videti, kot da bi neka nova luč prišla z nebes na zemljo bodisi po Frančiškovi navzočnosti bodisi po govoric o njem; in ta luč je pregnala vse temoto noči, ki je tako navdala malodane vso deželo, da ni skoraj nihče vedel, kam je treba dalje. Tako globoko je bil namreč Bog potisnjen v pozabo in brezbriznost za njegove zapovedi je skoraj vse tako hromila, da so se komaj pustili malce prebuditi iz zastaranih in zakrknjenih grehov.

37. Kot bleščeča zvezda v temačni noči je žarel (prim. Sir 50,6; Prg 7,9) in kot jutranja zarja, ki se razliva čez temine (prim. Jl 2,2). Tako se je zgodilo, da je bilo v kratkem obličje tiste dežele povsem drugačno in se je povsod kazalo z bolj veselimi izrazom, ko je odpadla nekdanja gniloba. Najprej je pobegnila suša in žetev je na pognojenem polju hitro šla v rast; celo neobdelani vinograd je začel poganjati mladike (prim. Zah 8,12) z Gospodovo vonjavo (prim 3 Mz 1,9). Ko je iz sebe pognal sladko cvetje, je kmalu nato obrodil sad časti in poštenja (prim. Sir 24,23). Povsod je odmeval glas zahvale in hvalnic (prim. Iz 51,3), tako da so mnogi odvrgli posvetne skrbi. V življenju in nauku preblaženega očeta Frančiška so našli spoznanje samih sebe in so zahrepeneli po ljubezni in spoštovanju do Stvarnika. Mnogo iz ljudstva, plemenitih in preprostih, klerikov in laikov, je po božjem navdihu skesanih prihajalo k svetemu Frančišku in se želelo pod njegovo vzgojo in poukom vselej bojevati. Božji svetnik je vse te kot prekipevajoč potok nebeške milosti napajal z dežjem darov Svetega Duha in krasil polja njihovih src s cvetjem kreposti. Kakšen izreden umetnik! Po njegovem zgledu, vodilu in nauku se je ob silnem oznanjevanju med moškimi in ženskami obnavljala Kristusova Cerkev v treh vojskah kmalu odrešenih. Vsem je podeljeval pravila za življenje in na vsaki stopnji zanesljivo kazal pot rešitve. ■

Prevedel br. Miran Špelič OFM.

(se nadaljuje)

S kolesi od Vilenske Marije do Gore križev Baltik 2007

»Človek toliko velja, kar zna« se glasi nekoliko preobrnjen stih iz Prešernove pesmi. Svoje znanje pa si širimo tudi s spoznavanjem tujih dežel in ljudstev, njihove kulture in navad, njihove vere. In tega načela se drži pater Peter, frančiškan in svetovni popotnik. Na svoje poti, ki vodijo po različnih božjih poteh, s seboj povabi ljudi dobre volje, ki so pripravljeni na kolesu premagovati vzpone in spuste na cesti in v svojem srcu. Skupni napor jih zbližuje, da odpro svoja srca in lažje sprejemajo sporočila, ki so jih ljudje v tujih deželah vgradili v božjepotne kraje in objekte.

Letos nas je pater Peter popeljal na Baltik, natančneje v Litvo in Latvijo. Prvotni načrt poti je bil celo obsežnejši, vendar so različni vzroki, povezani z materialno stranjo poti, načrt oklestili in nekoliko skrajšali. Ob pomoči sponzorjev je bilo potovanje organizirano tako, da je skupina, ki so jo sestavljali pater Peter,

župan Janez ter Mojca in Tomaž z avtodomom in prikolico z našimi kolesi, odpotovala prek Avstrije, Češke in Poljske v Litvo, medtem ko smo ostali potovali z letalom. Iz glavnega mesta Litve Vilne naprej smo ob spremstvu avtodoma potovali s kolesi. Na poti smo si ogledali številna mesta, v katerih se je dogajala bogata zgodovina litovskega naroda.

Potovati s kolesom je pravi užitek. Seveda je včasih tudi težko, vendar so vročina, nasprotni veter in klanci le sol, ki jed še izboljšajo. Kolesar je ves čas potovanja v neposrednem stiku z naravo, z okolico in ljudmi, ki jih srečuje na poti. Vmesni postanki za pivo ali malico ohladijo segrete mišice in ožuljene zadnjice in pot se lahko nadaljuje še z večjim užitek. V skupini smo si vsi enaki, vsi moramo premagati določeno razdaljo ali višino, zato se med člani skupine vzpostavi posebno pristen odnos.

Na našem potovanju je nastal dnevnik, ki ga objavljam v naslednjih vrsticah. V njh seveda ni vsega, kar smo na poti doživeli, marsikaj ostaja v spominu udeležencev in osebnem dojetanju dogodkov. Mislim pa, da lahko v imenu vseh izrazim zahvalo patru Petru za prijetne dni v njegovi družbi, za njegovo organizacijo in za dušnopastirsko skrb.

Ekipa v sponzorskih oblačilih v Rdečem gradu v mestu Trakai.

Stojijo z leve: Marjan, Neža, Antonio, Ivica, Mojca, pater Peter, Tomaž, Tone – Garson, Andrej, Mateja, Aleš, Milan. Sedijo: Dolfe, Zvonka, Mica, Drago, Brigita, Marinka, za fotografskim aparatom župan Janez

Na potovanju so se rodila nova prijateljstva, ki nas bodo povezovala tudi v prihodnje, da se bomo na podobnih poteh še kdaj srečali.

DNEVNIK

1. dan: torek, 17. julij

Po mirnem poletu z Brnika preko Prage prispemo v glavno mesto Litve Vilno. Z avtobusom se zapeljemo v središče mesta do našega prenočišča Domus Maria. Ko prestopimo mestna vrata, takoj opazimo veliko razliko med zunaj in znotraj. Zunaj opazimo dediščino ruske okupacije, znotraj, namreč v starem mestnem jedru, pa obnovljene cerkve, novo tlakovane ulice, bogate trgovine. Mesto je pod Unescovo zaščito in to se pozna na vsakem koraku.

Na vhodnem portalu mestnih vrat nas pozdravi kapela Marije pomočnice, v kateri je v zlato umetelno tolčeno pločevino vstavljena ikona Marije, Jezusove matere. To je ena od dveh najpomembnejših božjih poti v Litvi. Obiskovalca prevzame milina na njenem obrazu in toplina rahlo prekrizanih rok. Kapela z ikono je obrnjena proti mestu. V njej pod Marijino ikono klečijo domačinke, se večkrat pokrižajo (podobno pravoslavnim običajem) in polglasno molijo. Ali je izražanje vere domena žensk?

Namestimo se v sobe, potem pa se odpravimo na ogled mesta. Vilna je bila v svoji zgodovini vedno mesto na prepihu med Baltikom in Črnim morjem, med evropskim Vzhodom in Zahodom. Tu so se križali interesi Slovanov, Tatarov, Germanov, Judov, zato ni čudno, da se ga je prijel vzdevek Rim Vzhoda ali Jeruzalem Severa. Prvi litovski kralj Mindaugas je leta 1251 prevzel krščansko vero in bil nato dve leti kasneje kronan za kralja. Leta 1387 je postalo krščanstvo državna vera in mesto Vilna je dobilo magdeburške pravice. V 16. in zgodnjem 17. stol. je mesto doživelo razcvet renesanse, v 19. stol. pa je bilo domovanje znanosti in kulture v vzhodni Evropi.

Mešanica vseh kultur se pozna tudi v arhitekturnem videzu najpomembnejših stavb, zlasti cerkva. Cerkve sv. Ane ter sv. Bernharda in Mihaela so spomeniki gotike in renesanse. Pozno baročna je cerkev sv. Petra in Pavla. Cerkev sv. Kazimirja je s svojo kupolo lep primer baročne

Mestna vrata v Vilnosu s kapelo Marije Pomočnice

umetnosti. Pozornost pritegneta pravoslavni cerkvi sv. Nikolaja in še posebno cerkev sv. Duha s svojo živo zeleno obarvano fasado.

2. dan: sredo, 18. julij

Naš Mojzes – pater Peter – je s svojim sopotniki (župan Janez, Mojca in Tomaž ter Zvonka) z avtodomom prispel v Vilno sredi noči. Utrujeni od dolge poti bi zjutraj še radi spali, mi pa smo nestrpno hodili okrog prikolice, na kateri so bila pritrjena naša kolesa. Pater nas je najprej odpeljal v cerkev, kjer je daroval sv. mašo za srečno pot in tako simbolično začel naše kolesarsko romanje po Litvi.

Po zelo prometnih in slabih cestah zapustimo Vilno in se usmerimo proti našemu naslednjemu cilju. Drago se postavi na čelo kolone in skrbi za enakomeren tempo. Kljub svojim letom je izvrsten kolesar. Voziti za njim je pravi užitek. Na torbo si je pritržil slovensko zastavico in tako poskrbel za našo prepoznavnost. Cesta se rahlo dviga in spušča in kmalu se pokaže razlika v kondiciji. Zlasti ženski del ekipe začnjenja zaostajati. Tu pa vskoči Tone in se ponudi za »metlo«, torej za zadnjega kolesarja v koloni. Izkaže se, da je njegov psevdonim Garson, ki ga je dobil na prejšnjih romanjih, pravi. Ves čas skrbi, da nihče ne manjka, vzpodbujata Nežo, ki ne zmora tempa. Travniki in njive so kilometre in kilometre neobdelani, sem in tja se pase kakšna živa kosilnica na štirih nogah (krava ali

konj). Ruski komunisti so ljudi poslali v tovarne, kmetom pa pustili le do 3 hektarov ohišnice. Zaradi težkega življenja se je veliko ljudi izselilo in danes živi po svetu prav toliko Litovcev kot doma. Pravih kmetov tako rekoč ni več.

Trakai je starodavno mesto, ki je bilo v času, ko je Vilna pripadala Poljski, prestolnica Litve. Po lesenem mostu čez jezero Galve se pripeljemo do Rdečega gradu, v katerem je veliki vojvoda Vytautas na začetku 14. stol. proslavil zmago nad Turki, ki je bila temelj za razširitev države vse do Črnega morja. Oblečemo kolesarske drese Sava Kranj in se v njih fotografiramo. Sponzorji so se dobro izkazali. Po ogledu muzeja v gradu nadaljujemo pot do mesteca Kaišiadoris, kjer nam je pater priskrbel prenočišče. Povečerjamo v lokalni gostilni in popadamo v postelje. Za nami je 90 km naporne poti.

3. dan: četrtek, 19. julij

Pri zajtrku se pokaže vse bogastvo potujoče kuhinje iz avtodoma. Hitro pojedemo in ob sedmih smo že na kolesih. Pater ureja za naša prenočišča. Odpeljemo se v smeri proti Kaunasu. Pokrajina se nekoliko zravna, morda je tudi bolje obdelana. Cesta je asfaltirana le skozi naselja, vmes pa je makadam. Po 25 km vožnje se lokalna cesta konča in na naše začudenje nas policist usmeri na avtocesto. Vožnja je lažja, obenem pa neprijetna zaradi številnih tovornjakov. V Kaunasu se del ekipe, ki je zaostal, malo izgubi, zato nekaj slabe volje in očitkov patru. Prenočišče imamo v samostanu pri sestrah na robu mesta.

Mesto Kaunas je drugo največje litovsko mesto, ustanovljeno na sotočju rek Nemunas in Neris. Mestne pravice je dobilo leta 1408. V svoji

Kar po avtocesti ob tovornjakih. Druge ceste ni!

zgodovini so se skozi mesto valile številne vojske od Rusov v 17. in 19. stoletju, Švedov v 18. in Napoleona v 19. stoletju. Vmes je doživelo še uničujoč požar leta 1731. Ko je leta 1919 Vilnus okupirala Rusija, je Kaunas za nekaj časa postal glavno mesto države. Ogledamo si notranjost stare gotske cerkve, naša poštarja Tone in Milan se fotografirata pred stanovsko hišo. Nato odhitimo še do sotočja obeh rek in že je treba nazaj, kajti dogovorjeni prosti čas se izteka.

Zvečer nam pater pripravi mašo v samostanski kapeli. V pridigo in berilo vklopi zgodbo o Izraelcih, ki jih je Mojzes izpeljal iz egiptovske sužnosti, oni pa so godrnjali ob vsaki majhni težavi. Upravičeno se lahko primerjamo z nevhvaležnim ljudstvom, saj pozabljamo, da nam je tako rekoč vse prineseno na pladnju.

4. dan: petek, 20. julij

Po jutranji maši v kapeli nas župan Janez odpelje v dveh skupinah z avtodomom na avtobusno postajo. Vodenje skupine prevzame Antonio, ki uredi vse potrebno za prevoz. Z avtobusom se odpeljemo na zahod do morja v 200 km oddaljeno mesto Klaipeda. Pokrajina je še bolj ravninska in tudi bolje obdelana. Milan nas opozori na silose za koruzo na jezerih (Litva jih ima okrog 3000), s katero krmijo krape, lahko bi rekli vodne prašiče. V nasprotju s Slovenijo, kjer ima vsak griček svojo cerkev, v Litvi na deželi ni cerkva. Sem in tja opazimo le kakšno majhno leseno razpelo.

Medtem ko čakamo na avtodom z našimi kolesi, si ogledamo mesto. Klaipeda je tretje največje litovsko mesto, ki so ga na izlivu reke Nemunas v Baltiško morje v 13. stol. ustanovili nemški viteški redovi. Mesto s pomembno luko je šele po 1. svetovni vojni prišlo pod litovsko suverenost, v 2. svetovni vojni zopet pod Hitlerja, nato pa ga je zasedla Rdeča armada. Mesto ima na vstopu v Kurski zaliv izredno strateško lego. Zaliv tvori Kurska kosa, edinstvena peščena sipina, ki se razteza 97 km daleč od Klaipede v Litvi do Zelenogradska v ruski enklavi Kaliningrad.

Sredi popoldneva se pripelje ekipa v avtodomu. Preoblečemo se v kolesarska oblačila in se odpeljemo proti rtu Vente, kjer

nam je pater našel prenočišča v avtokampu. Pod njegovim vodstvom varno zapustimo prometna križišča, na koncu kolone pa vozi čokati angel Garsonis, vzpodbuja in pobira, kar kdo izgubi. Priključimo se podeželski makadamski cesti in nadaljujemo pot po čudoviti pokrajini. Vozimo se skozi gozdove, srečujemo številna gnezda štokrelj z mladiči na obcestnih drogiovih. Delta reke Nemunas je pribežališče milijonov ptic, ki se selijo na jug ali vračajo na sever. Sonce je že nizko, ko prispemo na rt Vente kjer je tudi ornitološka postaja. Medtem naše kuharice pripravijo makarone z ribami, ki jih kar ne moremo prehvaliti. Pomažemo vse do zadnje pike. Pater nam razdeli ključe prenočišč v lesenih hiškah v avtokampu. Pred spanjem greva z Marinko še na obalo, kjer najdeva debelo plast školjk, med njimi nekaj posebnih za najinega vnuka. Ponoči nam v majhni sobici delajo družbo še tri kolesa. Ni kaj, jutri bo kolo spet moj prijatelj, zato bodi prijazen z njim!

5. dan: sobota, 21. julij

Dobro, da smo tako visoko na severu Evrope, sicer bi zajtrkovali še v temi. Ob 7:00 moramo namreč biti že v 10 km oddaljenem kraju na barki, ki nas bo popeljala na polotok Kurska kosa. Vkrčamo kolesa in sebe in se odpeljemo. Pot nas vodi po morski plitvini, poraščeni z travami in drugim rastlinjem. Pravi raj za ptice, ki vzletajo pred barko, račke pa odbrzijo stran. Na zahodu zagledamo obalo Kurske kose. Po dobri uri vožnje motor barke nenadoma odpove in ves trud posadke je zaman. Sredi širnega morja se sončimo in poležavamo, nihče se ne razburja. Po dveh urah pripluje nova barka, preselimo se in

Na rtu na Kurskem zalivu. Do ruske meje je le 10 km.

nadaljujemo proti mestecu Nida na polotoku. Kraj je poln turistov, v glavnem bogatih Litovcev. Nakupimo nekaj hrane in že skočimo na kolo ter se odpeljemo po kolesarski poti proti Klaipedi.

Iz Nide vodi dobra kolesarska pot vzdolž celega polotoka. Vozimo skozi gozdove, polno je materine dušice, šentjanževke, pajčolanke, šipka. O čisti naravi pričajo sivi in rumenkasti lišaji po drevju in po tleh. Pot je dolga okoli 50 km. Vmes se ustavimo in si ogledamo mrtvo sipino, ki se vzpenja do 80 m nad morsko gladino. Tu je pesek pod seboj pokopal nekaj vasi. Pred več kot 5000 leti so morski valovi in veter zgradili enkratno pokrajino iz peska. V stoletjih je nastal peščen pas. Potujoči pesek se je uskadiščil na laguni in tako je nastala 97 km dolga sipina, široka od 400 m do 4 km.

V ustju zaliva je morje široko vsega nekaj sto metrov. Za 1 litas (3,4 litas = 1 €) se prepeljemo na kopno. Kratek odmor izkoristimo za kosilo v Klaipedi, saj nam je že nekoliko poznana. Zberemo se v pristanišču in se odpeljemo do Kretinge, kjer bomo prenočevali. Namestimo se v motelu, nato pa se odpeljemo do frančiškanske cerkve, kjer ima pater Peter sv. mašo. Pozdravi nas tudi domači pater, s katerim se Peter pozna. Kolesa shranimo kar v preddverju cerkve.

6. dan: nedelja, 22. julij

Zjutraj obiščemo nedeljsko mašo. Tukajšnji verniki zelo izrazito izražajo svojo vero. Pokleknejo na obe kolena, ko pridejo v cerkev, veliko se križajo. Pomislim, ali se pozna vpliv pravoslavja. Pri maši so pretežno stari ljudje – podobno kot v Sloveniji. Menda bo pri naslednji maši mladina.

Mrtva sipina je pokopala več vasi, vzpenja se do 80 m nad morjem.

Kretinga je mesto z 20.000 prebivalci. Je središče tukajšnje pokrajine in ima 12 cerkva, od teh je ena protestantska, in frančiškanski samostan z gimnazijo. Po maši odkolesarimo v 11 km oddaljeno turistično mesto Palanga. V njem mrgoli turistov, dolga peščena plaža je polna. Kopa se jih malo, saj Baltsko morje v najtoplejših dneh komaj doseže 20°C. Skorajzijo se tudi nekateri naši kolegi, malo zaplavajo, potem pa brž ven. Tudi nas zajame počitniško vzdušje. Sončimo se, igramo tarok. Po kosilu iz avtodoma se razdelimo v dve skupini: navdušeni kolesarji se odpravimo proti Latviji, ki je oddaljena le okrog 30 km, »turisti« pa ostanejo v litovskem »Portorožu«. Zvečer se srečamo v motelu, kolesarji zadovoljni zaradi športnega užitka, turisti pa zaradi lepega popoldneva na plaži in v mestu. Tokrat smo imeli končno priliko pokusiti »cepeline«, litovsko nacionalno jed iz krompirja in pšeničnega zdroba v obliki svaljkov, napolnjenih z mletim mesom. Nič posebnega.

7. dan: ponedeljek, 23. julij

Doslej nam je vreme služilo v najboljši možni meri. Danes ponoči je deževalo in tudi jutro je deževno. Vendar izvoljenim tudi vreme ne nagaja. Do zajtrka preneha deževati, hitro pojemo in pritrdimo kolesa na prikolico. Iz Kretinge do Šauliaija bomo namreč potovali z vlakom. Zadnji del našega kolesarskega romanja nas vodi iz Šauliaija na zahodu dežele do Kryžiu Kalnas (Gore križev), ki je od železniške postaje oddaljena 12 km. Gre za majhno vzpetino, ovešeno z deset tisoči lesenih križev različnih velikosti. Vsak križ bi nam lahko pripovedoval svojo zgodbo o upanju in sanjah, zmeda, pripro-

Mesto Palanga – litovski Portorož z več km dolgo peščeno plažo.

šnji in zahvali k Bogu. V času ruske okupacije je oblast križe večkrat odstranila, vendar so se kmalu pojavili novi. Kraj je postal ne samo romarska pot, pač pa tudi izraz litovskega upora, kljubovanja in neodvisnosti.

Ta litovski romarski kraj je leta 1993 obiskal papež Janez Pavel II. in po njegovem priporočilu je italijanska provinca Toscana dala denar za postavitev kapele. V njej je zanimiva oltarna miza, ki sloni na pletenem oboku, v katerega so vdeleni golobi (miru). Most simbolno povezuje frančiškane iz Toscanne z litovsko Goro križev. To prisposodo je v zadnji pridigi na naši poti uporabil pater Peter in povezal naše kolesarsko romanje od Marije pomagaj v Vilni do »Kalvarije« na Gori križev.

Še enkrat se fotografiramo za naše sponzorje, potem pa se hitro pred grozečim dežjem vrnemo v Šauliai. Antonio se v imenu cele skupine zahvali patru Petru, ker nas je izpeljal iz »sužnosti« vsakdanjega življenja, prav tako pa tudi drugim članom ekipe iz avtodoma – županu Janezu za prevoze in organizacijo prenočišč, Mojci, Tomažu in Zvonki za vodenje gospodinjstva. Prisrčno se poslovimo in zaželimo varno vožnjo nazaj v domovino. Mi pa se z avtobusom odpeljemo v glavno mesto Latvije Rigo.

Avtobusna postaja je velika, moderna, prav tako železniška v bližini. Antonio nas popelje proti Elizabeta Iela (ulica) v istoimenski hostel. Začno se težave, saj v recepciji ne vedo za kakršno koli rezervacijo. Vendar se receptorka prizadeva najti prostor za nas. Na koncu se vse uredi, namestimo se v istem hodniku in tako ostanemo skupaj. Center mesta je blizu in takoj se odpravimo na prve ogleda. Za orientacijo nam služi cerkev sv. Petra. Za ogled notranjosti smo žal prepozni. Sicer pa imamo jutri na razpolago še cel dan.

Za pokušino še malo v Latvijo.

Vsak od deset tisočih križev izpričuje svojo zgodbo O upanju in sanjah, zmeda priprošnji in zahvali Bogu.

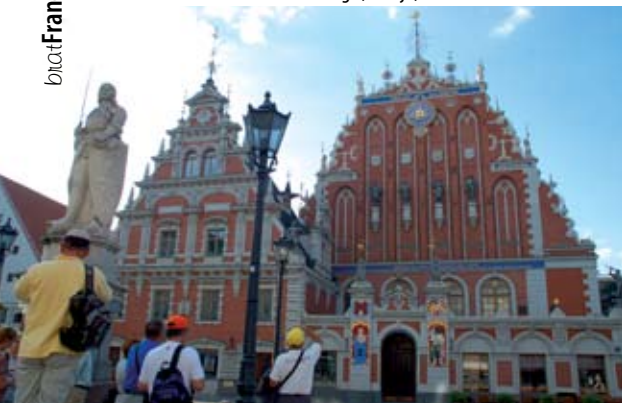
Zadnja skupna sv. daritev na našem romanju po Litvi.

8. dan: torek, 24. julij

Po skupnem zajtrku v hostlu se odpravimo v mesto. Kmalu se razdelimo v več skupin glede na interese. Ženski del ekipe vleče zlasti velika ponudba jantarja, moški pa se z dvigalom popeljemo visoko v zvonik cerkve sv. Petra. Z vrha je lep razgled po celem mestu: proti SZ na пристanišče in znamenit most, obešen na jeklene vrvi, proti SV na staro mestno jedro s staro in novo mestno hišo in številne cerkve, proti V in J na avtobusno in železniško postajo in naš hostel.

Sledi ogled muzeja okupacije. Po 20 letih samostojne države (1920–1940) so Latvijo na podlagi pakta Molotov–Ribentrop najprej za eno leto zasedli Rusi, ki so takoj začeli z represijo, likvidacijami, gulagi. Leta 1941 je Hitler napadel Sovjetsko zvezo in okupiral tudi tri baltske države. Spomnim se na svojega očeta, ki je po prisilni mobilizaciji v nemško vojsko v teh krajih nosil svojo glavo naprodaj. Latvijci so Nemce sprejeli kot odrešitelje pred ruskim terorjem. Kmalu pa so nacisti začeli tudi v teh deželah izvajati svoje zloglasno »reševanje židovskega vprašanja« in v taborišča pognali samo iz Latvije okrog 70.000 Judov. Petdeset tisoč jih je umrlo. Po porazu Tretjega rajha so

Pred staro mestno hišo v Rigi (Latvija).

se Rusi vrnili in nadaljevali z nasiljem, poboji, deportacijami v Sibirijo. Obenem so v deželo naseljevali ruski živelj in tako spreminjali nacionalno sestavo prebivalstva (danes je v Latviji približno 30% Rusov). V mestu je 10 pravoslavniških cerkva.

Mesto Riga na vsakem koraku kaže vpliv germanskega sveta iz preteklosti. Po urejenosti in bogastvu arhitekture se lahko primerja s katerim koli zahodnim velemestom, vendar obenem nosi pridih obdobja pod rusko okupacijo. Številne mestne zgradbe, cerkve in palače so lepo urejene in kažejo na bogato dediščino, v kateri so pomembno vlogo odigrali Judje. Na trgih v starem centru mesta so stojnice, na katerih prodajajo izdelke in jantarja. Jantar je okamnena smola iz iglastih gozdov, ki so rasli pred 40 do 60 milijoni let na območju Baltika. To je razmeroma trda rumeno rjava snov, v kateri so pogosto ujetе takratne žuželke. Uporabljajo ga pri izdelavi nakita in izdelkov umetne obrti. »Kameno zlato«, ki so ga že pred 4000 leti tvorili na takratne dvore, je krajem ob Baltiku prineslo bogastvo, kar se pozna še danes.

9. dan: sredo, 25. julij

Naše kolesarsko popotovanje po Baltiku se torej zaključuje. Zgodaj popoldne imamo letalski polet preko Prage v Ljubljano, zato dopoldne izkoristimo še za zadnje ogledе in nakupe daril. V Pragi imamo na razpolago dobre tri ure do poleta v Ljubljano, ki ga manjša skupina izkoristi za kratek ogled Hradčanov in starega Karlovega mosta. Dovolj za prve vtise o tem zanimivem mestu in povod za načrtovanje daljšega obiska zlate Prage. ■

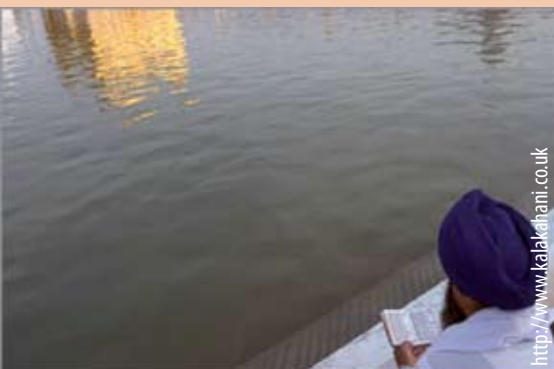
Marjan Bajt

S »fičkom« v Sveto deželjo

Potopis romanja dr. Franca Rozmana in Franca Vrhunca v Sveto deželjo od 7. septembra do 6. oktobra 1964

(nadaljevanje)

14. september 1964 – ponedeljek. Na poti skozi Turčijo in Sirijo sva videla polja bombaža, zrelega za obiranje. Obiralcev je bilo mnogo: cele družine, ki kar sredi velikih polj postavijo šotore in tam živijo v času obiranja. Videla sva revne stavbe in na ravnih strehah ali pred hišo pod stabri postelje za prenočevanje. Videla sva tudi polja tobaka in kako pred hišami sušijo liste tobaka. Ko sva se včeraj vozila iz Adane proti Atakiji v Turčiji, sva ob 13. uri prečkala železnico. Pri čuvajnici sva videla turškega železničarja, ki je v roki držal muslimanski »rožni venec« in molil, ker je bil čas molitve. Po tleh je razgrnil rogoznic in obrnjen proti Meki kleče molil. Kako spodbuden zgled za slovenske katoliške železničarje!

Danes sva odlično prenočila. Večerja in zajtrk: sirski. Namesto kruha sva jedla neke vrste omeleto iz bele moke, brez kvasa. Za vse skupaj sva plačala okoli 5 \$ USA. Ob 8. uri sva nadaljevala pot po Siriji, šla skozi sirske Atakijo – Antiohijo. Tu sva dobila avtokarto in

prospekte Sirije in nato hitela proti Libanonu. Okoli 12. ure sva prestopila libanonsko mejo in se ustavila v mestu Tripolis. To je veliko in moderno mesto, ki počasi izpodriva in podira staro mesto, ima veliko industrije in velike rafinerije. V Tripolisu sva srečala 14-letnega dečka, čigar oče je Arabec in inženir v rafineriji, tudi mati je inženirka, doma iz Banja Luke. Ona je katoličanka in se je poročila z muslimanom, otroka sta muslimana, fant in deklica, oba obiskujeta katoliško šolo. Deček zna še kar dobro srbsko. Hitro smo postali prijatelji. Dečka sva povabila, naj se z nama pelje na Libanon k libanonskim cedram, da nama bo za vodnika in prevajalca. Rad se je odzval in ko je dobil dovoljenje staršev, smo se odpeljali proti gori Libanon, ki je visoka okoli 3700 m. Na višini 2500 m je ohranjenih še okoli 200 ceder, ki so zaščitene. To je »sveti vrt libanonskih ceder«, sredi vrta je kapelica in vse v njej je iz cedrovega lesa. Videla sva najstarejše cedre, stare okoli 5000 let. Bile so tudi še starejše do 10000 let, pa so jih posekali, ker je ta les dragocen in iskan. V svetopisemskih časih je bila gora Libanon polna ceder. Že proti večeru smo se vrnili v Tripolis. Hitro sva se poslovila od novih znancev in nadaljevala pot proti Bejrutu, vozila sva se skozi Byblos, ki je eno od najstarejših mest na svetu in kjer so v grobu kralja Ahirama našli napisano najstarejšo abecedo. Že zvečer sva prišla do motela »Tabaria Beach«, 25 km pred Bejrutom. V tem motelu so posamezne hišice z vsem udobjem, kot v pravljici. Motel stoji ob morju, ima svojo plažo in bazen. V vsaki hišici »bungalowu« je kopalnica s toplo in hladno vodo, telefon, radio, hladilnik z osvežujočimi pijačami. Večerja in zajtrk za ceno 12 \$ USA za oba. V takšnem razkošju še nisva bila in kakšna razlika od Tarza, je pa bila tudi velika razlika v ceni. Sva pa danes oba brez sv. maše, naju je neslo, ker sva hotela maševati v Bejrutu. Do tja pa nisva prišla zaradi ogleda libanonskih ceder. Obiskali smo ta dan tudi podzemsko jamo, podobni postojnski, s kapniki. V votlini izvira reka Kadiš, ki se izliva v Sredozemsko morje.

15. september 1964 – torek. Odlično sva prespala noč v motelu Tabaria Beach, najdražjem in edinem motelu v Libanonu; odprt je bil šele v letošnji poletni sezoni. Sicer pa je bilo bivanje tudi zasoljeno drago: za vse skupaj 17 \$ USA. Prvič sem se letos kopal v morju v čudovitem bazenu ob obali. Iz motela sva se odpeljala do podzemske jame Jaiita, blizu Bejruta. Po jami smo se vozili s čolnom. Votlina le malo po lepoti zaostaja za Postojnsko jamo. Od tam sva šla v Hariso, kjer je kapela Naše ljube Gospe libanonske iz leta 1908 z velikim kipom Brezmadežne. Maševala sva pri misijonarjih sv. Pavla, katoličanih vzhodnega obreda. V Harisi imajo svoje semenišče in veliko tiskarno, v kateri v glavnem tiskajo učbenike za šole in za cerkveno uporabo. Prijazen pater nama je razkazal vse poslopje, naju povabil na kosilo, obdaril s spominki, dal naslov njihovih patrov v Jeruzalemu in naju povabil, naj pri njih prenočujeva, če ne bova dobila prenočišča v Bejrutu. V glavno mesto Libanona Bejrut sva prišla pozno popoldne in poiskala gospo Marijo Trat, poročeno s slavnim ginekologom dr. Samijem Tratom, ki ima svojo razkošno ginekološko kliniko v Bejrutu. Gospa Marija, doma iz Ljubljane, je študirala klavir na Dunaju in je tam spoznala dr. Trata, ki je tam specializiral ginekologijo, in se z njim poročila. Bila sva lepo sprejeta, pogoščena in tam imava stanovanje in hrano ves čas najinega bivanja v Bejrutu.

Bejrut

<http://blog.sme.sk>

16. september 1964 – sredo. Maševala sva v kapeli univerze sv. Jožefa v Bejrutu. Univerzo vodijo francoski jezuiti. Po zajtrku naju je gospa Marija s svojim VW peljala na ogled novega dela mesta Bejruta. Ta del mesta je v glavnem projektiral stric dr. Samija Trata. Rodbina Trat je ena najuglednejših v Libanonu. Ogledala sva si tudi letališče in ameriško univerzo. Gospa Marija je z nama šla tudi na jordanški konzulat, kjer sva brez težav dobila vstopno vizo za Jordanijo. Popoldne sva obiskala mesto Byblos, eno najstarejših mest na svetu, zgrajeno okoli leta 7000 pred Kristusom. V mestu sva obiskala grad in izkopenine. Grad v sedanji obliki je iz dobe križarskih vojn, videla sva pristanišče, sedem obzidij in sarkofag kralja Ahirama iz XII. stoletja pred Kristusom. V njegovem grobu je prototip naše abecede. In koga sva našla tam? Jugoslovanske vojake, ki služijo vojaški rok na Sinaju. Vojaki OZN so bili s svojimi oficirji na ogledu Libanona in Damaska. Po kosilu sva se odpeljala proti Sidonu in Tiru, mestoma, katera je posvetil s svojo navzočnostjo naš Odrešenik. V Sidonu sva videla grad iz dobe križarjev, v Tiru pa najstarejše izkopenine starega mesta, katerega zgodovina po Herodotu sega do 2700 let pred Kristusom. Noč se je že spuščala in libanonski vojaki bi naju skoraj ne pustili v Tir zaradi bližine izraelske meje, pa lepa beseda vedno lepo mesto najde. Večerjala sva skupaj z dr. Tratom in njegovo gospo. Težko bova pokazala dovolj hvaležnosti za vse gostoljubje, ki sva ga bila deležna v tej hiši. Ob odhodu nama je gospa Marija dala na pot 34 \$ USA.

17. september 1964 - četrtek. Sinoči smo govorili z dr. Taratom, je zelo razgledan in inteligenčen človek. Razložil nama je politični in gospodarski položaj dežele in povedal, kakšne so možnosti potovanja z ladjo v Grčijo in od tam v Italijo. Zelo verjetno se bova morala po isti poti vračati po kopnem, ker je drugače preveč zapleteno in drago. Danes sva maševala v kapucinski cerkvi blizu Tratovih. V to cerkev hodi gospa Marija k maši in tam na koru igra na orgle in poje slovenske cerkvene pesmi. Po

Rimski tempelj v Baalbeku

zajtrku sva se poslovila od gostoljubne družine in se odpeljala proti Damasku. Spotoma sva si ogledala znameniti Baalbek, kjer so ostanki treh rimskih templjev, Jupitrovega, Merkurjevega in Venerinega. Ta dolina, ki leži med gorovjema Libanon in Antilibanon na višini 1500 m, se imenuje tudi dolina očakov. Izročilo pravi, da so v tej dolini živeli Adam, Abel in Kajn, ki naj bi prvi zidal Baalbek kot pribežališče pred božjo jezo. V tej dolini so živeli tudi Noe, Abraham, Elija in drugi očaki. Kaj tako lepega in znamenitega je mogoče videti le še na grški Akropoli v Atenah. Zgodovina Baalbeka je zelo zanimiva in pestra. Tu je bilo središče čaščenja pogankega boga Baala in tu je kralj Salomon zgradil eno izmed sedmih palač za svoje tuje žene. Iz Baalbeka sva se odpeljala proti Siriji, prekoračila mejo in bila ob 15h v Damasku. Imela sva spet srečo. Našla sva 16-letnega dečka, zelo bistrega in inteligentnega, ki govori arabsko, francosko in nemško. Ogledala sva si Ananijevo hišo, najstarejšo še ohranjeno hišo v Damasku. V tej hiši pod zemljo je kapela, ker je bil sv. apostol Pavel po svojem spreobrnenju ozdravljen od slepote in krščen. Videla sva v obzidju okno, skozi katero so spustili Pavla čez obzidje, da je ušel preganjanju. Obiskala sva mošejo Omajadov, ki je čudovita arhitekturna umetnina, in v tej mošiji je grob sv. Janeza Krstnika. Na tem mestu je najprej stala cerkev sv. Janeza Krstnika. Janeza Krstnika častijo tudi muslimani in je njegov grob vedno obiskan. Obiskala sva tudi »bazar«, ki je prava paša za oči. Za spomin sva kupila čudoviti škatlici z mozaikom v lesu in z intarzijami ter vsak nekaj damaščanskega brokata: 1 \$ USA za meter. Ko bi človek imel dovolj denarja! Poslovila sva se hitro od Damaska in odhitela

proti cilju svojega potovanja in romanja: proti Sveti deželi in Jordaniji. Na sirsko-jordanski meji naju je Arabec na bencinski črpalki hotel prevarati za 2 \$ USA, pa mu ni uspelo. Ob 19h sva prekoračila mejo in prišla v Aman, glavno mesto Jordanije, ob 22.30 po krajevnem času ali ob 20.30 po srednjeevropskem. Uro sva na tem romanju morala premakniti najprej v Bolgariji 1 uro naprej, v Turčiji, Siriji in Jordaniji za dve in v Libanonu za eno uro. Prenočujeva v hotelu Park v Amanu. V deželi islama občudujem dve reči, ki jih ima krščanski svet vedno manj: najprej mnogo otrok – videla sva mlado mater, trije otroci so se je držali za krilo, enega je nosila pod srcem. In drugo: dostojnost obleke ženskega sveta – v javnosti hodijo kot pri nas sestre. In kako morajo biti ženske šele dostojno oblečene, če pridejo v mošejo: turistkam dajo posebno črno, dolgo in svilen haljo, samo da ne bi žalile dostojnosti.

18. september 1964 – petek. Dobro sva spala, se umila in močno zajtrkovala, nato pa hitro zapustila Aman. Peljala sva se mimo palače kralja Huseina, v neposredni bližini palače pa videla tudi revne in umazane šotore arabskih beguncev, ki jih je po vsej Jordaniji veliko. Živijo v skrajni revščini. Ceste v Jordaniji so zelo dobre in nove. Peljala sva se čez Jordan, ki je sedaj majhen kot malo večji potok, zavila k Mrtvem morju in se v njem tudi kopala. Utoniti v tej vodi ni mogoče zaradi gostote soli v vodi. Gorje pa, če ta voda pride v usta, nos ali v oči! Od Mrtvega morja sva se hitro peljala proti Jeruzalemu. Pot se strmo dviga skozi divjo Judovsko puščavo. Ustavila sva se v Jeruzalemu pri Herodovih vratih in najprej poiskala frančiškansko biblično šolo, kjer pripravlja doktorat p. Kalist Langerholz OFM, Slovenec iz Amerike. Šola je zraven kapele Jezusovega bičanja in kronanja s trnjem. Tu sva ob 11.30 maševala. Obiskala sva tudi slovenske šolske sestre, pa sva bila tako pri prvem kot pri sestrah hladno sprejeta. S stanovanjem in hrano pri njih ni bilo nič. Več so nama z nasveti pomagali drugi. Bila sva v Casa Nova, pa je že za ves mesec

zasedena, v avstrijskem hospicu Sv. družine, ki je sedaj spremenjen v bolnico in so nemške sestre ohranile samo del hiše. Te so nama svetovale katoliške Armence, ki so njihovi sosedje. Sestra Nemka, ki naju je v avstrijskem hospicu sprejela, še pozna dr. Andreja Snoja in dr. Jakoba Aleksiča, ki sta bila nekaj časa pred 2. svetovno vojno ravnatelja v tem hospicu. Pri Armencih sva dobila stanovanje po zelo ugodni ceni: 2 \$ USA na dan. Dobila sva sobo z dvema posteljama, sanitarije, vodo in prho. Za hrano bova večinoma ob svojem. Vzela bova le en dnevni obrok v bližini najjinega stanovanja. Tudi v Jeruzalemu mora biti človek pri kupovanju zelo previden, ker te mimogrede ožmejo za velike vsote: zelo »simpatičen« narod. Okoli 13h sva srečala celo procesijo mož in fantov, šli so iz mošeje. Danes je petek, njihov dan molitve. Vsi so zelo dostojno oblečeni in ni redke prizor videti moža z muslimanskim rožnim vencem v roki, kako celo grede po cesti moli. Včeraj sva na sirsko-jordanski meji videla vojaka, ki je v kotu sobe molil in se klanjal ob uri molitve. Kakšen zgled nam kristjanom, ki se z vsem ponašamo, le s pobožnostjo vedno manj!

Popoldne ob 15. uri sva bila navzoča pri pretresljivi množični pobožnosti križevega pota. Bilo je veliko duhovnikov, redovnikov in redovnic in veliko skupin romarjev in turistov. Midva sva se pridružila italijanski skupini. Začno in vodijo to pobožnost patri frančiškani, ki so varuhi Svete dežele in Božjega groba. Najino stanovanje je pri 3. postaji križevega pota – Via Dolorosa. Zadnjih 5 postaj križevega pota je v baziliki Božjega groba na Kalvariji. To baziliko sedaj počasi obnavljajo, je pa v zelo žalostnem stanju in umazana. Največji vtis naredita kapela križanja in Božji grob. Tu bova jutri zelo zgodaj maševala ob 5h in 5.30. V baziliki Božjega groba, v Getsemaniju in v baziliki Jezusovega rojstva v Betlehemu se je treba za maševanje prijaviti na turističnem romarskem uradu, ki ga vodijo p. frančiškani.

19. september 1964 – sobota. Danes sva vstala ob 4h, ker sva ob 5h in 5.30 maševala

v baziliki Božjega groba, oba pri 13. postaji križevega pota, kjer so Jezusa sneli s križa in ga položili Mariji v naročje. Na Kalvariji so 10., 11. in 13. postaja križevega pota v rokah katoličanov, 12. postajo imajo v lasti pravoslavni. Na Kalvariji se na katoliških oltarjih vrstijo sv. maše ena za drugo. To je za duhovnika posebna milost in doživetje: maševati na tako svetem kraju. V baziliki sva bila do 7.30, bila sva navzoča pri peti votivni sv. maši v Božjem grobu. Vse smo peli latinsko in koralno v dveh zborih. Baziliko, ki je v zelo slabem stanju in umazana, zunaj in znotraj popravljajo po mnogih desetletjih. Da se ne bi zunanja stena bazilike porušila, so steno v letih med obema vojnoma podprli z oporniki zunaj in stene tudi znotraj. Zajtrkovala sva ob svojem, sama sva si skuhalo kavo, jeva navadno le enkrat dnevno, nimava namreč še urejene redne prehrane, ker je težko najti primerno restavracijo z evropsko hrano, orientalska, zlasti ovčje meso, nama ne gre v slast, takoj zgubiva tek.

Začela sva z ogledom mesta: šla sva skozi Damaščanska vrata, mimo Herodovih ali Štefanovih vrat proti Getsemaniju. Videla sva vzhodni del tempeljskega obzidja z Zlatimi ali Lepimi vrati, ki so že več stoletjih zaprta in skozi katera

Damaščanska vrata

je na cvetno nedeljo Jezus na osličku jezdil v Jeruzalem, videla Pinaculum, kjer je Jezus imel drugo skušnjavo, dolino Jozafat s številnimi grobovi. Na vzhodni strani tempeljskega griča so muslimanski grobovi, na zahodni strani Oljske gore judovski in v dolini sami Marijin grob in drugi krščanski grobovi. Cerkev Marijinega groba je v lasti pravoslavnih Armencev: po temnem stopnišču se pride globoko pod zemljo, kjer je bila Marija pokopana in od koder je bila tudi s telesom vzeta v nebesa. Nato sva šla v Getsemani, v votlino, kjer so apostoli spali in kjer je še danes vidna nekdanja oljčna stiskalnica. Ta kraj potrjuje avtentičnost svetopisemskega poročila o tem, da je v tej votlini Juda Jezusa izdal, tu so Jezusa prijeli in je Peter odsekal Malhu uho. V tej votlini Getsemani sva našla zelo prijaznega frančiškanskega patra – Španca, ki nama je vse pokazal in razložil. Obiskala sva vrt starih oljk in baziliko Jezusovega smrtnega boja. V baziliki je skala, na kateri je Jezus pred svojim trpljenjem potil krvavi pot. Malo nad to baziliko je cerkev sv. Magdalene, last pravoslavnih sester. Tudi to sva obiskala in sredi vzhodnega pobočja Oljske gore frančiškansko kapelico Dominus flevit, od koder je res čudovit pogled na tempeljsko ploščad. Na Oljski gori je karmeličanska cerkev Oče naš. V njihovi kapeli sva našla zadaj na levi strani vhodnih vrat očenaš tudi v slovenskem jeziku. Vseh očenašev je dr. Rozman naštel 44. Danes sva imela kosilo v Casa Nova, še prej pa sva bila na romarskem uradu, kjer sva se prijavila za maševanje v Betlehemu. V tem uradu sva srečala gdč. Alice Kirchmann, uradnico pri OZN, ki se je dolgo pogovarjala s patrom frančiškanom, ki vodi ta urad. Sam pri sebi sem si mislil: Ko je Bog delil zgovornost, je pri tej dami rekel dvakrat tukaj. Tudi naju z dr. Rozmanom je ogovorila in vprašala, od kod sva. Ko sva rekla, da iz Jugoslavije, je rekla: »A ja sam dobra srbska majka!« Bila je namreč nekaj časa tudi v službi OZN v Beogradu. Po očetu je Američanka, po materi Francozinja. Dala nama je dragocena navodila za potovanje v Izrael in iz Izraela z ladjo v Grčijo. ■

se nadaljuje
Franc Vrhunc

Občni zbor 2007

Cenjene članice in dragi člani Društva prijateljev Svete dežele!

Ko smo lani na Sveti gori proslavili 10-letnico našega društva, bi letos že lahko pripravljali naslednji korak društva in sicer »bar micvo«, to je praznik in dogodek zrelosti. To je korak v odraslost, da bi postali sinovi Postave. Primerjava z judovskim dečkom, ki pri teh letih postane zrel, da prevzame dolžnosti in obveznosti Postave, je zelo na mestu, kajti naše društvo ni ostalo samo pri nekem servisu za romanja sem in tja, ampak je veliko več.

V osnovi smo se s statutom zavezali, da bomo podpirali dejavnosti v Sveti deželi, v Jezusovi domovini, tam in sedaj. In tako vam lahko takoj na začetku tega slavnega občnega zbora sporočim zelo pohvalno novico. V tem mesecu so se začeli naseljevati kristjani v nova stanovanja, ki jih je Kustodija Sv. dežele gradila v Betfage na Oljski gori. Zgradili so 80 stanovanj za krščanske družine, da bodo imele streho nad glavo in da bodo ostale v Sveti deželi kot živa Cerkev. In pri tem projektu smo bili tudi mi zelo udeleženi v zadnjih treh letih. V sodelovanju s Komisariatom za Sv. deželo ste uspeli prispevati, seveda tudi še drugi dobrotniki zunaj društva, da smo dosegli delež pri tem projektu, ki znaša kar 2,5 stanovanja. Torej, za 2 stanovanji in pol smo zbrali sredstev v zadnjih treh letih. S tako darežljivostjo se le redko katera dežela lahko pohvali. In namen društva, da ob prijateljskem druženju v družbi Svetega pisma dela dobra dela, je popolnoma upravičen.

Včasih kdo s strani prijavi pripombo, češ da preveč romate in se družite, lahko bi bili še bolj dobrodelni. Ta pripomba ima svoje meje, kajti doživljati svete kraje na tej zemlji in biti darežljiv in dobrodelen je v neki logični povezavi. Če eno odpade, ni nikjer rečeno, da bi drugo še vseeno delovalo. Gotovo, izjeme obstajajo.

Danes, zbrani tu na Doberdobo, želimo obnoviti duhovno pripadnost Sveti deželi, Svetemu pismu in navdihu, ki nam ga daje ta božja knjiga. Nikakor tudi ni naključje, da smo zopet pri sv. Martinu, ko smo bili pred nekaj leti na njegovem rojstnem kraju v Sombotelu. Še en razlog je, da smo tu, in sicer zaznamovanost ozemlja z našo zgodovino, ki je bila v prvi svetovni vojni močno preizkušena. Naj bo sinovom in očetom našega naroda današnji obisk Doberdoba častljiv poklon in spomin.

Naše društvo vztrajno raste. Trenutno nas je 846, vendar še vedno je cilj preiti mejo tisoč. Poskusite najti še koga in kmalu nas bo tisoč in več. Pravo žlahtnost v društvu pomenite naši 80-letni člani in članice, ki vas je letos kar 11. K tej obletnici dodajmo še za 20 let zmanjšano in v upravnem odboru slavita letos naša zakladničarka Anka in častni predsednik gospod škof Jurij.

V letu 2006 smo uspeli izpeljati 15 programov: duhovne vaje, kulturne prireditve, romanja, občni zbor in martinovanje. Udeležba je bila rekordna in nadpovprečna, kar 910 je bilo udeležencev in udeleženk. V letu Svetega pisma nam je uspelo postaviti svetopisemsko razstavo na Sveti Gori; nekateri ste jo že videli. Čez poletje se vam bo gotovo ponudila še kakšna prilika za ogled.

Načrti za naslednje obdobje.

Načrtovanje za naprej smo že nekako ustalili. V anketi predlagate cilje in potem po večinskem sistemu in možnostih, ki so dane, najdemo tudi rešitve. Čedalje bolj spoznavate, da je načrtovanje daleč naprej vedno modro, saj si tako lahko zagotovimo izvedbo, če se pravočasno prijavite. Čeprav ste v Bratu Francišku že prebrali, vam vseeno še enkrat ponovim lepo misel izpod peresa gospe Darinke Polajnar Sulcer, ko je ob odhodu svojega Leopolda takole zapisala: Vsem članom Društva prijateljev Svete dežele želim čim več lepih potovanj – romanj, izkoristijo naj jih, dokler jih lahko.

Letošnje leto je tudi jubilej sv. Elizabete Ogrske, 800-letnica rojstva. Tako odlična svetnica je vredna, da se ji poklonimo in da

nas tudi povsem praktično pouči za vsakdanje življenje. V septembru imamo romanje na njen grad Wartburg, v Eisenach in v Marburg, ko bomo na poti v Pariz. Če se še niste odločili, je sedaj čas za to.

In še priporočilo za komunikacijo z društvom oziroma tajništvom. Ker je tajništvo zasedeno le dvakrat po dve uri na teden, je časa za dolgo telefoniranje res premalo. Priporočam, da izkoristite pisno komuniciranje, tako klasično kot tudi elektronsko pošto. To je danes najbolj hiter in zanesljiv način komuniciranja, prijavljanja in pridobivanja informacij. Tudi hitra sporočila po SMS so zelo učinkovita. Tisti, ki ste si na novo pridobili mobilne telefone, ste povabljeni, da na tajništvo sporočite svoje številke. Že sedaj vas je nad 300, ki v minuti lahko dobite sporočila na osebni telefon.

Ker bo prihodnje leto občni zbor že v znamenju volitev novega upravnega in ostalih odborov, je prav, da razmišljate o novem vetru in svežini v našem društvu. Kakor je sprememba v župniji pomlad za faro, kakor je dejal pokojni škof Janez Jenko, tako bo tudi v društvu pomladitev zelo dobrodošla.

Naj ob koncu izrazim zahvalo vsem ožjim sodelavcem, voditeljem skupin, sodelavcem v vodstvenih organih društva in vsakemu članu in članici društva za naklonjenost in pripravljenost sodelovati za dobre in plemenite cilje, to je za blagor Jezusove domovine in njenih današnjih prebivalcev. ■

p. Peter

Ob robu Irske!

Po dolgi predhodni odločitvi za pot na Irsko, je končno prišel čas odhoda – julij 2007. Polna pričakovanj in svojih lastnih predstav na podlagi slišane, prebranega in tudi videnega na televizijskem zaslonu!

Pristanek na letališču v Dublinu sredi noči, vendar sončni zahod še vedno zvest spremljevalec kljub pozni uri. Postrežba na letalu v skladu z možnostmi in potrebami posameznika!

S prijateljico Ireno Judež se prebujiva v deževno jutro. Zebe me, zebe obe. Pravijo, da je 8 stopinj. Oblečem vse, kar imam, z dolgimi in manj dolgimi rokavi. Dežuje vsakih 5 minut, šota vse popije. Prvi dan še ni zmanjkalo energije od domačega sonca. Drugi dan vreme enako. Načenja me depresivno razpoloženje. Tudi irska nacionalna pijača ni v pomoč. Še ne opazim v celoti zelene pokrajine, polne rož. Vse se mi zdi otožno, mokro, pust, hladno, še ovčke so žalostnih oči in sključene drže.

Pa posije sonce. Popolnoma drugačno kot doma. Nebo je tako blizu mene. Žarki se nikamor ne zaletavajo, ker je skoraj sama ravnina. Iz zvočnika v avtobusu prihaja irska glasba in potovanje skozi zeleno deželo dobiva vse bolj in bolj prave obrise in skladnost z mojimi pričakovanji. Tudi razpoloženje sopotnikov je enako vremenu, le irskemu šoferju ni nič vzelo njegove dobre volje. Irci z lahkoto hodijo brez dežnikov skozi dež.

Opazujem naravo, urejenost hiš in vrtov. Zdaj mi je jasno, zakaj toliko lepega cvetja – nežno jih vsak dan zaliva on, ki jih tudi boža s sončnimi žarki in nikoli jih ne ohladi pod 7 stopinj ali pokrije s snegom. Rože so povsod – pred tipičnimi irskimi vhodnimi vrati, ob mostovih, rekah, cestah, pubih, v parkih ...

Namerno ne bom imenovala krajev, ker sploh ni pomembno. Več večerov prenočujemo v isti postelji. Čudovito za razvajene popotnike, ne pa tudi za malo bolj radovedne in pomične. Večerje so razkošne po priboru in vsebini in temu primerno dolgo trajajo. Tradicija je domača tudi Ircem, kar daje vsakemu narodu njegovo posebnost.

Na kraju, kjer so se prikazale nekoč tri svete osebe, danes stoji lepa cerkev z njihovimi kiparskimi podobami. Zelo mi je všeč irska arhitektura. Vse je tako preprosto, pa

vendar lično in funkcionalno, pa tudi barvno poenoteno in usklajeno z velikimi zelenimi površinami.

Sredi nekega obiska božjega hrama je pristopila v klop mlada Irka, ki je izžarevala tako zadovoljno milino in skrivnostni nasmešek na obrazu, da mi je še danes toplo ob spominu nanjo. Pa ji v tistem neprimernem trenutku zazvoni telefon. Kakšnih ostrih pogledov od nekaterih je bila deležna?! Tako je lahko videti le ravnokar zaljubljeno dekle, sem pomislila pri sebi in podoživela ta občutek. Ravno pravi kraj za čudeže. Ob koncu obreda pa še vrnjen stisk roke prijazne Irke z možem in podarjen rožni venec v spomin, tudi za prijateljico, ti pusti sled o prijazni deželi in odprtih ljudeh. Kar seješ, to žanješ!

Uspelo mi je videti tudi irsko poroko z vsem bliščem na ženskih telesih in elegantne temne obleke na moških. Pa vendar je bilo nekaj popolnoma nepričakovano. V poznih večernih urah so vsi svatje zapustili poročno dvorano in odšli pred televizijski zaslon gledat prenos boksa, kjer je nastopal njihov rojak. Spet tradicionalna zvestoba! Ženske so enako močno navijale kot moški.

In kako izgleda irski pub? Zanimivo, vendar še ni bila tista prava sezona, ko se igra in pleše, en mesec prekmalu smo bili na Irskem. Sem pa v enem ponosna opazila viseti našo slovensko zastavo.

Ne morem pa mimo ugotovitve, da so cene kar nekajkrat višje od naših, pa še popusta nimamo več v brezcarinskih conah, ker smo člani EU.

Domača salama je do konca potovanja vzdrževala postavljeni standard prehranjevanja in je ohranila svojo ceno kljub tuji dragi deželi.

Postopoma se je otoplilo oziroma se je moje telo privadilo na temperaturo in na vlago, ki je je bila koža zelo vesela. Tudi smeh se je vse pogosteje vračal na naše obraze, nekaterim prej, drugim kasneje, nekaterim spontano, drugim narejeno. Na koncu pa šteje le eno – kar so videle oči, slišala ušesa, okusila usta in sprejelo srce, bo ostalo za vedno v mojem – našem spominu.

Irsko, res si lepa, nič prašna, zelena Irsko! ■

Irma Antončič

Darovi za Sveto deželo

prejeto do 31. 7. 2007

120 €: Martinčič Angela; **100 €:** Kamenik Franc, Kristl Irena; **60 €:** Eržen Rajko; **50 €:** Baričič Boštjan, Beravs Mihael, Dovc Maks, Krivec Jože, Štuhec Frančiška; **42 €:** Beravs Nevenka, Beravs Vlasta; **40 €:** Baričič Boštjan, Zarnik Francka; **30 €:** Ovčar Marija; **20 €:** Ličen Peter, Ravnik Alojzija, Raztresen Marjan; **15 €:** Seruga Damjan; **10 €:** Makuc Sonja, Zwolf Ida; **9 €:** Podlesnik Stanislava; **8,40 €:** Pelan Fani; **8 €:** Fister Veronika; **5 €:** Cukjati Irena, Gostiša Boris; **3 €:** Frančeskin Valerija.

Najplemenita dobrotu ne pojenja! Bogu hvala za vas, drage dobrotnice in dobrotniki! ■ Uredila: Tatjana

Napovednik

14. september:	slovesne zaobljube br. Andraža Arka OFM
19. september:	redovniški dan
21.-23. september:	srečanje animatorjev FO in FRAMA
22. september:	Celje, sklep jubilejnega leta 400 letnice prihoda kapucinov v Sloveniji
29. september:	Vipavski Križ, srečanje mladinskih glasbenih skupin
19.-21. oktober:	Sveta Gora, duhovni vikend za študente – bratje frančiškani in manjše sestre
19.-28. oktober:	Ljudski misijon v župniji Sveti Duh pri Škofji Loki – bratje kapucini
21.-28. oktober:	Ljudski misijon v Kranjski gori – bratje frančiškani
november:	ljudski misijoni v več župnijah v Goriških Brdih – bratje frančiškani in kapucini
18. november - 16. december:	ljudski misijon v dekaniji Trebnje – bratje minoriti
24. november:	Slovenj Gradec, Tečaj Frančiškove duhovnosti
8.-16. december:	Ljudski misijon v župniji sv. Bolfenk v Slovenskih goricah – bratje minoriti
7.-16. december:	Ljudski misijon v Strunjanu – bratje frančiškani

Duhovne vaje

Duhovne vaje za člane FSR bodo od 19. do 21. oktobra 2007 v Vipavskem Križu. Vodijo: bratje kapucini. *br. Vlado Kolenko*

ROMANJE od 14. do 20. septembra 2007

Sv. Elizabeta v Eisenachu

- **sv. Elizabeta Ogrska v Eisenachu (Nemčija)**
- **Mati ubogih v Banneuxu (Belgija)**
- **Pariz (Francija)**

Program dobite na naslovu www.sveta-dezela.si ali na Društvu prijateljev Svete dežele.

p. Peter Lavrih, ofm, CTS
tel.: 05 330 30 30; mob.: 041 66 91 34

Komisariat za Sveto deželo

Tržaška 85, 1000 Ljubljana
tel.: 01 24 44 250 ; faks: 01 24 44 253; www.sveta-dezela.si
email: pater.peter@rkc.si; TRR SI56-0510-0801-0637-691

Andraž Arko OFM - Urša Skoberne,
Francišek, naš brat
Ljubljana, 2007

Frančiškovo življenje nagovarja vse: otroke, mlade, zrele, starejše ... Otrokom sta ga Andraž in Urša želela približati s to slikanico, ki od blizu spremlja Frančiška na njegovi življenjski poti od rojstva do razglasitve za svetnika.

Knjiga, ki je izvorno slovenska, bo izšla predvidoma tudi v angleščini, italijanščini, mavrijski kreolščini, nemščini, nizozemščini, španščini in vietnamščini.

Format: 80 str., 21 x 30 cm, trda vezava
ISBN 961-6326-54-4
Cena: 8,00 € (= 1.917 SIT)

Andraž Arko OFM - Urša Skoberne,
Marija Pomagaj,
Kraljica Slovencev
slikanica ob 100-letnici kronanja

Zgodovino Brezij je mogoče povedati tudi v slikah in jo približati najmlajšim. Tako se srečamo s svojimi davnimi predniki, pa z Leopoldom Layerjem, Finžgarjevo Marijo, papežem Janezom Pavlom II. ... Vse povezuje ljubeč pogled k naši in Božji Materi Mariji in njen blagoslov.

Format: 56 str., 21 x 30 cm, trda vezava
ISBN 961-6326-59-9
Cena: 8,00 € (= 1.917 SIT)

Za bralce revije Brat Francišek do 30.9.2007
cena posamezne slikanice 7,00 €,
cena obeh skupaj pa 12,80 €.

Kmalu izidejo:

V Franciškovem imenu (zgodovina reda do 1517)

Iuridica Franciscana (zgodovina reda s pravnega vidika)

Čudež, ki traja 800 let (zgodovina Frančiškove karizme v svetu in pri nas)

Kostanjevica (monografija)

Knjigo lahko naročite na naslovu:

Založba Brat Francišek

Prešernov trg 4

1000 Ljubljana

tel.: 01 2429312

faks: 01 2429313

e-mail: zbf@rkc.si

<http://ofm.rkc.si/zbf>